

శ్రీపరమాత్మ సహస్రనామావళిః

శ్రీమద్భాగ్య

పండిత శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయకవీంద్ర విరచితా

మద్రాసుద్రవ్యదాత

శ్రీ గో గి నే ని స త్య నా రా య ణ చౌదరిగారు

మానికొండ:

కృష్ణాజిల్లా

గ్రంథసంపాదకుడు

కవి తా వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి

న ర స రా వు పే ట.

పీఠిక

బ్రహ్మవిద్యరేఖ్యులగు.

శ్రీబెల్లంకొండ రామారాయకవీస్థులచే విరచితమైన యీ పరిమాతృ సహస్ర నామావళి స్తోత్రము తత్త్వమస్యాది మహావాక్యములవలె జీవునకు బ్రహ్మభావమును ప్రబోధించు సుత్రము వేదాంతగ్రంథము. ఇయ్యది పేరునకు స్తోత్రగ్రంథమైనను ఆత్మానుసంధానమునుద్దేశించి వ్రాయబడినది. విష్ణుసహస్ర నామము శివసహస్రనామము మున్నగుస్తోత్రము లాయా దేవతల విభూతులను లీలలను సర్వాత్మ భావమును నిరూపించుచు దేవతను పరోక్షముగ గోచరింప జేయును. అనగా తాను (జీవుడు) అల్పుడననియుఁ దనకంటే వేరై అధికుడైన దేవుడాయా విశేషములతో భాసించుచున్నాడనియుఁ దెలియఁ జేయును. ఈపరిమాతృ సహస్రనామ మటులగాక జీవాత్మకు పరిమాతృకు నభేదము నవగహింపజేయును. ప్రత్యగభిన్న పరిమాతృ సాక్షాత్కారమున కంత రంగ సాధనమగుచున్నది. కావున తత్త్వజిజ్ఞాసులకీ గంధము మహాపకార మొనర్చును. ఇందు బ్రహ్మతత్త్వమథ్యారోపమార్గముగ నపహదమార్గముగ రెండుచందముల బోధింపబడినది. ఎట్లనఁ :- “ఓ మహమస్మి - నారాయణో హమస్మి = ఓజ్జ్వలస్వరూపుడను నేను... నారాయణుడను నేను... ఈశ్వరుడను నేను... ఆకాశమును నేను... పౌరాణమును నేను... సూర్యుడను నేను... చంద్రుడను నేను” అనుచు నివ్వధముగ నన్నిటిని తనయందాహి సించుకొనుచు తనకు పరిమాతృభావమును జూచు నధ్యారోపప్రక్రియను 647 నామములవఱకు నడిపి విమృట “స్త్రీ నా హమస్మి... పుమాన్నాహ మస్మి.... ఖం నాహమస్మి.. అగ్నిర్నాహమస్మి... బిధిరో నాహమస్మి.. పంగు ర్నాహమస్మి = నేను, స్త్రీని కాను.. పురుషుడను కాను... ఆకాశమును కాను... అగ్నిని కాను... చెటిటివాడను కాను... కుంటివాడను కాను” అని యీవిధ ముగ ద్రేహదృశ్యములైన దేహేంద్రియాదులకంటె భూతములకంటె శౌతిక ములకంటె జ్ఞానానందస్వరూపుడను తానువేరని భావించుచు బరిమాతృ

శ్రీరామ కవితా గ్రంథమాలా.

స్తోత్రమంజరీ చతుర్థ కుసుమమ్.

శ్రీ హయగ్రీవాక్ష నమః

శ్రీ పరమాత్మ సహస్రనామావళి స్తోత్రమ్

శ్లో॥ ఓస్తత్స-త్పరమాత్మా చ వరతత్వ-మృరాయణమ్

అత్మా పరాత్మా జీవాత్మా వ్రత్యగాత్మా పరాత్పరః.

“ఓస్తత్సదితి నిర్దేశో బ్రహ్మణస్త్రీవిధః స్మృత” ఇతి స్మరణా దోస్తత్సదితి నామత్రయమ్. తత్ర చ “ఏత దాలమ్మనం శ్రేష్ఠమేతదాలమ్మన మ్మర”మితి శ్రుతే రోజ్కారస్య బ్రహ్మనామత్వా ద్భిహ్మప్రతీకత్వా ద్భిహ్మలమ్మనత్వాచ్చ ప్రథమతో నిర్దేశః. వేదాదేవోజ్కారస్య ప్రకృత గ్రంథాదా నిర్దేశేన ప్రకృతగ్రంథస్య చ వేదతుల్యత్వం వేదమూలత్వభావన గమ్యతే.

నారాయణః పరో దేవః పురుషోత్తమ ఈశ్వరః

పురాణపురుషో నిత్యో నిరవద్యో నిరంజనః. 2

అవద్యో దోషః. అంజనం లేప ఇతి వివేకః.

అవ్యక్తోఽక్షర ఆద్యశ్చ శుద్ధో బుద్ధశ్చ నిర్మలః

సర్వజ్ఞసర్వవిత్సత్యం జ్ఞానమవ్యయ ఆశ్రయః. 3

సామాన్యకారణ సర్వజ్ఞః. విశేషకారణ సర్వవిత్.

ఆనందః పురుషః పూర్ణ ఏకోఽద్వైతోఽచలోఽచ్యుతః

స్థాణు సర్వగతో విష్ణు - స్వర్వాత్మా చ ననాతనః 4

భేదము ననుసంధించు నపవాదమార్గముగూడ ప్రస్తావించబడినది. కావున నియ్యది స్తోత్రరూపముగ నున్న తత్త్వసుపన్ధానాపయిక విలక్షణ గ్రంథమని నా యభిప్రాయము.

ఈగ్రంథముద్రాముచకు దృవ్యసాహాయ్యమొనర్చిన వదాన్యశేఖరులు శ్రీసత్యనారాయణస్వామిపూర్వు లిమిటెడ్ అధిపతులు ఏతద్గ్రంథ సంపాదకునకుచేయూతనొసంగుటయేగాక తత్త్వజిజ్ఞాసులకు, మహాపకాగమొనర్చిన వాడైరి. వీరి యుచితజ్ఞతి మిక్కిలి ప్రశంసార్హము. వీరినాదర్శముగగొని ఆశీకమహాశయులీ యుద్యమమున కేతోధికసహకార మొనర్చుచు నచిరకాలమున సకేవగ్రంథముద్రణము జలయింతురుగాకయని యాశించుచున్నాను.

నరసరావు పేట.

19-5-1953

ఇట్లు,

ధర్మపురి శేషగిరిశర్మ

కతిపయనిబహుస్థానీకర్త

శ్రీరామ కవితా గ్రంథమాలా.

స్తోత్రమంజరీ చతుర్థ కుసుమమ్.

శ్రీ హయగ్రీవాం నమః

శ్రీ పరమాత్మ సహస్రనామావళి స్తోత్రమ్

శ్లో॥ ఓస్తత్స-త్పరమాత్మా చ వరతత్వ-మృరాయణమ్

ఆత్మా వరాత్మా జీవాత్మా వ్రత్యగాత్మా పరాత్పరః.

“ఓస్తత్సదితి నిర్దేశో బ్రహ్మణస్త్రీవిధః స్మృత” ఇతి స్మరణా దోస్తత్సదితి నామత్రయమ్. తత్ర చ “ఏత దాలమ్మనం శ్రేష్ఠమేతదాలమ్మనమ్మర” మితి శ్రుతే రోజ్ఞానస్య బ్రహ్మనామత్వా ద్భిహ్మప్రతికత్వా ద్భిహ్మలమ్మనత్వాచ్చ ప్రథమతో నిర్దేశః. వేదాదేవోజ్ఞానస్య ప్రకృత గ్రహాదా నిర్దేశేన ప్రకృతగ్రంథస్య చ వేదతుల్యత్వం వేదమూలత్వఞ్చాన గమ్యతే.

నారాయణః పరో దేవః పురుషోత్తమ ఈశ్వరః

పురాణపురుషో నిత్యో నిరవద్యో నిరంజనః. 2

అవద్యో దోషః. అజ్ఞానం లేప ఇతి వివేకః.

అవ్యక్తోఽక్షర ఆద్యశ్చ శుద్ధో బుద్ధశ్చ నిర్మలః

సర్వజ్ఞస్సర్వవిత్సత్యం జ్ఞానమవ్యయ అశ్రయః. 3

సామాన్యా కారణ సర్వజ్ఞః. విశేష కారణ సర్వవిత్.

అనన్దః పురుషః పూర్ణ ఏకోఽద్వైతోఽచలోఽచ్యుతః

స్థాణు స్సర్వగతో విష్ణు - స్వర్వాత్మా చ సనాతనః 4

అచలశ్చనరహితః. స్థాణుః స్తబ్ధః “వృక్ష ఇవ స్తబ్ధో దివి తిష్ఠ”
 తితి శ్రుతేః. సామాన్యవిశేషభావాన్న పునరుక్తిః. అర్థైశ్చేపి శబ్దస్వరూప
 భేదేన పర్యాయపదానామివ న దోష ఇతి వా. సర్వస్యాత్మా స్వరూపం
 సర్వాత్మా.

ఆకాశ ఇన్ద్రః ప్రాణశ్చ మహాశా బ్రహ్మ బృహ-ద్భవః
 అనన్తః సార ఈశానో మహాదేవో మహేశ్వరః. 5

ఆ సమస్తాత్మాశలే ప్రకాశత ఇత్యాకాశః. ఇన్ద్రః పరమైశ్వర్య
 కారీ. ప్రాణితి జగదనేనేతి ప్రాణః. అనన్తో వస్తుతోఽన్తరహితః. అపారో
 దేశతః పారరహితః.

పర్వాన్తర-స్సూక్ష్మత మో జ్ఞేయో జ్ఞాతా నిరాశ్రయః
 విభు-ర్విశ్వో విరా-త్తేజ-స్స్వప్రభ-స్స్వస్థ ఆత్మవీత్. 6

జ్ఞేయః “అత్తావాఽరే ద్రష్టవ్య” ఇతి “తమేజైకం జానథ అత్తాన”
 మితి చ శ్రుతేః. స్వస్థః స్వే మహిమి వ్యవస్థిత ఇతి శ్రుతేః.

ప్రాజ్ఞశ్చ తెజస-స్సర్వం త త్వత్త్వ త్వ-మహం శివః
 నత్యనన్త-స్సత్యకామ-స్సర్వగన్ధో మనోమయః. 7

త త్వమితి “తత్త్వన్నారాయణః పర” ఇతి శ్రుతేః. “తత్త్వమసి,
 అహంబ్రహ్మస్మి”తి శ్రుతిభ్యాం త్వంశబ్దస్యాహం శబ్దస్య చ పరమాత్మైవ
 అత్యర్థ ఇతి కృత్వా త్వమహమిత్యుక్తమ్.

భూతాత్మా భూతభృ-ద్భూతనాథో-భూతస్థిగోఽనఘః
 భూతకృ-ద్భూతజి-ద్భూతప్రాప్యో భూతవివర్ధనః. 8

భూతానామాత్మా భూతాత్మా.

అజోఽజిరోఽమృతోఽదృన్దోఽ
భయోఽగ్రాహ్యోఽమతోఽమనాః
అప్రాణోఽతను-రస్థూలోఽ
హ్రస్వోఽదీర్ఘోఽ సణు-శ్చితిః.

9

దృన్ద్యం కితోష్ణాది. చితిశ్చైతన్యమ్. అగ్రాహ్యో న హి గృహ్యతే.
“అప్రాణో హ్యమనా శ్శుభ్ర” ఇత్యాదిశ్రుతయ ఇహోదాహరణః.

దృ-కాక్షీ కేవలోఽశబ్దోఽస్పర్శోఽరూపోఽరసోఽగుణః
శేషీ శేషోఽవ్యశేషశ్చ నిర్విశేషో విశేషవిత్.

10

“అశబ్దమస్పర్శమరూపమవ్యయం తథాఽరసం నిత్యోమగస్తవచ్ఛయ”
దితి శ్రుతే రశబ్ద ఇత్యాదికముక్తమ్. “సాక్షీ చేతా కేవలో నిర్గుణః” శ్చేతి
శ్రుతేసాక్షీ కేవల ఇతి. శేష స్పర్శనాశే సత్యవశిష్టః. విశేషాన్నిత్యద్రవ్య
వృత్తిధర్మాన్వేషితి విశేషవిత్.

కూటస్థోఽవ్యాకృతో మాయూ కారణ-మృకృతిర్నరః
కర్తా భోక్తా చ మంత్రా చ విజ్ఞానాత్మా మహామనాః.

11

ప్రకృతియపాదానం. న రీయతే న క్షీయతే ఇతి నరః.

శ్రోతాఽకర్తా వ్రభోక్తా చ ధాతాఽఽవస్తమయ - స్వభూః
వామనీర్భామనీశ్చైవ శుక్లవర్ణో హిరణ్మయః

12

ధత్తే సర్వమితి ధాతా స్రష్టా “ధాతా ధాత్వాణా” మితిశ్రుతేః.
స్వేనైవ భవతీతి స్వభూః. వామాని నయతీతి వామనీః. భామాని నయతీతి
భామనీః.

వామనోఽఙ్గుష్ఠమాత్రశ్చ హృదయస్థో జనార్దనః
సోమో రాజా చ మూర్ధా చ తేజస్వీ పాణ్డరామ్బరః.

13

“మధ్యే వామనమాసీనం విశ్వేదేవాఉపాసత” ఇతి శ్రుతేర్వామనః అజ్ఞుష్ఠమాత్రః పురుషో మధ్య ఆత్మని తిష్ఠ” తీతి శ్రుతేరజ్ఞుష్ఠమాత్రః. జనానర్దయతి ప్రళయ కాలే ఇతి జనార్దనః. సోమాదినామాని చంద్రిమణ్ణలాదిన్ పురుషస్య బృహదారణ్యకే ప్రసిద్ధాని.

బృహచ్చివా హరిర్హంసో వైద్యుతశ్చాత్మసో హరిః

వాసుదేవో వామదేవః పుణ్డరీకేక్షణః కవిః. 14

శ్రవో యశః. హరతి ప్రాపయతి సర్వమాశ్రితానితి హరిః. హరతి సర్వమాశ్రితానాం దుఃఖమితి వా హరిః. హరతి సర్వం జగదితి హరః. వైద్యుతో విద్యున్మణ్ణులస్థః చాత్మసః చతుస్థః. వామసున్సర్దో మనోహరో భజనీయ ఇతి యావత్. పుణ్డరీకేక్షణః “కన్యాసంపుణ్డరీక”మితి శ్రుతే. కవిః క్రాన్తదర్శి.

అన్తర్యామీ హృషీకేశో రామః కృష్ణశ్చతుర్భుజః

విశ్వమృరో విశ్వగర్భః వద్మనాభోఽఖిలప్రియః. 15

హృషీకాణాం విషయేంద్రియాణామిశః హృషీకేశః. “ఏష త ఆత్మాఽన్తర్యామ్యమృత” ఇతి శ్రుతే రన్తర్యామీ. రమన్తేఽస్మిన్విబుధా చ్ఛిర్రామః. “కృషీ రుభివాచక శృభ్లోణశ్చ నిర్వృతి వాచకః. తయో రైకకృమృమృహృ కృష్ణ ఇత్యభిధీయతే.” చత్వారః పురుషార్థాధర్మాదయః వేదా ఇతి వా. భుజా యస్య స చతుర్భుజః. పద్మం జగన్నాభో స్వాన్తర్యస్య స పద్మనాభః. మాయామయ పరమాత్మ గతత్వాజ్జగతః.

నిద్రువభాస్ నిరాభాస-స్సర్వాభాసశ్చ సర్వకృత్

సర్వభృ-త్సర్వమారశ్చ తమసః వర ఊర్ధ్వగః. 16

నిర్గుత ఆభాస మ్నూర్యాదేర్యస్మాత్ప నిరాభాసః. “తమసః పరస్తా” ఇతి శ్రుతేస్తమసః పరః. ఆజ్ఞానాత్పరః.

అథోగః పూర్వదిక్ సశ్చ పాశ్చాత్యో దక్షిణాస్థిః

ఉత్తరస్థో విదిక్ సశ్చ శ్వస్థో హ్యస్థోఽధునాతనః 17

“స ఏవాద్య స ఉ శ్వ” ఇత్యాది శ్రుతే.

భూతలోకో భవ్యలోకో భవిష్యంతోక ఏవ చ
దృష్టశ్శ్రుతో మతో జ్ఞాతో నిశ్చితో విమతః స్మృతః. 18

విమతస్సద్విగః స్మృతః స్మరణం ప్రాప్తః. దృష్ట శ్రుతాదికం సర్వం
వస్తు పరమాత్మైవేత్యర్థః.

శ్రోతవ్యో మనసియశ్చ ధ్యాతవ్య-స్నేవ్య ఈదృశః.
యాదృశ - స్తాదృశ-శ్చాన్యాదృశోఽతర్హ్యోఽవ్యతీంద్రియః.

“శ్రోతవ్యో మస్తవ్యో నిదిధ్యానితవ్య” ఇతి శ్రుతేరాహ-శ్రోతవ్య
ఇత్యాది. లోకే యద్వస్తు ఈదృశయాదృశాదికబైరుచ్యతే తత్సర్వం పర
మాత్మైవేత్యాహ - ఈదృశ ఇత్యాది. అన్యాదృశో విలక్షణః.

శబ్దైకవేద్యో వాగ్దూరో హృద్వేద్యోహృదయూతిగః

పరిచ్ఛేద్యోఽపరిచ్ఛేద్యో దూరస్థ-శ్చాన్తిస్థితః. 20

శబ్ద ఆగమప్రమాణః. తదేకవేద్యశ్చాన్త్రయోనిత్యాత్. వాగ్దూరః
“యతో వాచో నివర్తనే అప్రాప్య మనసా సహ” ఇతి శ్రుతేః. హృద్వే
ద్యం “మనసైవానుద్రష్టవ్య” మితి శ్రుతేః. పరిచ్ఛేద్యః మాయయా. వస్తు
తస్య పరిచ్ఛేద్యః. దూరస్థోఽవిమమన్తిస్థితః పఞ్చితానామ్. “దూరస్థం
చాన్తికే చ త” దితి శ్రుతేః.

సౌవరః శ్రౌత ఉన్నామా ప్రాతిశ్రుతోఽజితోఽజితః

అదిగో మధ్యగ-శ్చాన్తగశ్చ భక్తేష్టదాయకః. 21

సౌవరాదినామాన్యపనిషత్సు ప్రసిద్ధాని. అజితో అభక్తైః. జితస్తు
భక్తైః. అదిగః జిత ఇతి బోధ్యమ్.

గుహాహితో గహ్వరస్థః పరమవ్యోమగః పుమాన్

గూఢోత్పా-కేశవ-శ్శ్రీశో మాధవో మానదోఽమరః. 22

“గుహాహితం గహ్వరేశ్యమురాణి”మితి “పరమే వ్యోమ”నిమితి చ
 శ్రుతేర్గుహాహిత ఇత్యాదికముక్తమ్. గుహాదికశబ్దేర్బుద్ధిరభిధీయతే. గూఢశ్చా
 సావాత్మా గూఢోత్మా-పుషోదరాదిత్వాత్సాధుః. గూఢోత్మా న ప్రకా
 శత” ఇతి శ్రుతేః. “క ఇతి బ్రహ్మణో నామ ఈశోఽహం సర్వదేహీ
 నామ్, ఆవాస్తవాగ్నే సముభృతౌ తస్మాత్తేజవనామవాన్” ఇతి స్మృతేః
 కేశవః శ్రీర్మా చ మాయా. మానవః భక్తానాం మానఖణ్డనోఽభక్తానా
 మితి వా.

గాయత్రీ సవితా సూర్య-శ్చంద్ర-స్సారో బుధో విధుః
 సావిత్రీ వరమో యజ్ఞో యఃప్రవోయో యజ్ఞశ్రద్ధాధిః. 23

గాయంత్రం త్రాయత ఇతి గాయత్రీ చితి పరత్వాత్తత్వమ్ సవితా
 జనయితా సూర్యః ప్రేరకః. చాన్ద్రశ్చంద్రమణ్డలస్యః. సౌరసూర్యమణ్డలస్యః
 బుధః ప్రాజ్ఞః విదధాతి సర్వమితి విధుః. సావిత్రీ జనయిత్రీ “యజ్ఞోఽపై
 విష్ణు” రితి శ్రుతే ర్యజ్ఞః. పర ఉత్కృష్టో మా న విద్యతే యస్మా, త్స
 పరమః.

వేదార్థో వేదశృంగో వేదమూర్ధకర - సురః
 వేద వి-ద్యేదదూరశ్చ వేదవేద్యో మహామతిః. 24

“వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యో వేదాన్త్యుద్యేదవిదేవ చాహ”
 మితి గీతాత్రాసు సన్దేయా వేదో జ్ఞానమ్. ఋగాదిర్వా. వేదమూర్ధానో
 వేదాన్తాః. సుప్థు శాఢి దత్తే అదత్తే వా సర్వమితి సురః.

ఋక్సామగేఘో నిర్మూలో జగదశ్వత్థమూలకః
 సూరకోఽపొహకశ్చాపి జ్ఞాపకో ముక్తిదః ప్రభుః 25

గేష్ఠా పర్వణీ. నిర్మూలః మూలమస్య నాస్తి. “మత్తస్సృష్టిర్జ్ఞాన
 మపోహన” ఛేచ్ఛితి కాస్తాత్సూరక ఇత్యాది.

అత్తా కాలో యమో మృత్యు-స్సేతు-స్సేతు కృ-దర్థకృత్
 వై శ్వానరో విశ్వరూప - స్సహస్రాక్ష-స్సహస్రపాత్. 26

అత్తా చరాచరగ్రహణాదితి మూత్రాదత్తా భక్షితా. కలయతీతి కాలః. యమయతీతి యమః. సర్వాస్తకాంత్యాన్యత్వః. “సహస్రశీర్షా పురుషస్సహస్రాక్షస్సహస్రపాదీతి శ్రుతేరాహ సహస్రాక్ష ఇత్యాది”

సహస్రశీర్షో శుభహృచ్చృజ్జగ-శృముభు-రాత్రిహృత్
విశ్వోవజీవ్యో విశ్వైకపాదోఽపాదశ్చతుష్కలః 27

శం కిరోతీతి శంకిరః. శమస్మాద్భవతీతి శమ్భుః. “విశ్వాత్మం విశ్వ శమ్భువమ్, తద్విశ్వమ్మపజీవ”తీత్యాది శ్రుతే. విశ్వైకపాదః “పాదోస్య విశ్వా భూతా” నీతి శ్రుతే.

షోడశాత్మా లింగరూప-రామోపాధి-రక్తగుత్పతిః
హిరణ్యగర్భ-స్సూత్రాత్మా చేతనోఽచేతనోద్భవః. 28

“షోడశకలః పురుష”ఇతి శ్రుతే. షోడశాత్మా మయతోదేవా. శ్చేత నశ్చేతయితా. అచేతనానాముద్భవో యస్మాత్పః అచేతనోద్భవః.

చతుశ్శృంగ-త్రీపాదశ్చ-ద్విశీర్ష-సప్తహస్తకః
త్రిధాబద్ధశ్చ ఋషభో ముఖరో ముఖ్యుడేన్నరః. 29

“చత్వారిశృంగా త్రయోఅస్య పాదా” ఇత్యాది మన్తమవలం బ్యాహ చతుశ్శృంగ ఇత్యాది. చత్వారః విశ్వతైజసప్రాజ్ఞతుర్యాః విరా డ్హిరణ్యగర్భావ్యాకృతబ్రహ్మణి వా, శృంగాణి యస్య సః. త్రయో విశ్వా దయః పాదా యస్య, ద్వే శీర్షే జీవేశ్వరా యస్య స ద్విశీర్షః. సప్త ఇన్ద్రి యపఞ్చికం, మనోబుద్ధిశ్చ, హస్తా యస్య స సప్తహస్తః. త్రిధా సత్త్వరజ స్తమోగుణైర్బద్ధ ఇవ సీతత్రీధా బద్ధః గుణత్రయచ్ఛన్న ఇత్యర్థః. ఋష భశ్చేప్రః. ముఖరశ్చబ్దాయమానః. ముఖమాది-స్తత్రభవో ముఖ్యః.

ఆదిత్యస్రో విరజా ఇదన్ద్రీశ్చేన్ద్ర ఆయతః
గోవిన్దో సరసింహశ్చ క్షరాక్షరవిలక్షణః. 30

తేజోమయత్వాదాదిత్యవర్ణః. “ఆదిత్యవర్ణంతమసః పరస్తాన్”దితి శ్రుతే. ఇదం పశ్యతీతదన్తః. ఇన్ద్రే దీప్యత ఇతి ఇన్ద్రః. “ఇదన్ద్రం సప్త

మిద్ధిఇత్యాచక్ష తే పరోక్షప్రియా ఇవ హి దేవాః; “ఇన్ధం సప్తమిద్ధి మిత్థాచక్షతే” ఇతి శ్రుతిభ్యామ్ గావో ద్యావాభూమా విస్తత ఇతి గోవిందః. నరా జీవాస్తేషాం సింహ ఇవ క్రేష్టః, నరసింహః “క్షరస్సర్వాణి భూతాని కూటస్థోఽక్షర ఉచ్యతే, ఉత్తమః పురుషస్తస్య” ఇతి గీతా వచనాదాహ - క్షరేతి.

క్షేత్రజ్ఞః క్షేత్రకృత్ క్షేత్రీ క్షేత్రభిన్నశ్శరీరభృత్

సాంశో నిరంశస్సర్వాంశో మహదంశోఽఖిలాంశవిత్. 31

క్షేత్రజ్ఞం చాపి మాం విధీత్యాదిగీతాధ్యాయాదాహ - క్షేత్రజ్ఞ ఇత్యాది. సర్వే జీవా అంశా యస్య స సర్వాంశః. “మమైవాంశో జీవ లోకే జీవభూతస్సనాతన” ఇతి గీతావచనాత్. మహదంశః మహస్తస్సోమ సూర్యాదయః అంశా యస్య స మహదంశః. “అదిత్యానామహం విష్ణు” రిత్యాది గీతావచనాత్. “యద్యద్విభూతిమత్సత్త్వం శ్రీమదాక్షితమేవ వా తత్తదేవావగచ్ఛత్త్వం మమ తేజోఽసమ్భవమితి గీతావచనాచ్చ యావన్మో అంశా ఆస్య సన్తి తావత్సర్వా నయమేవ వేద నాన్య ఇత్యాహ-అఖిలాంశ విదితి.

భీతికృద్భీతిహృ-చ్ఛాస్తా కువర్ణశ్చ మదామదః

మర్జయో దుర్వచో దుర్గ-స్సులభశ్చ కుహృత్సఖా. 32

అభక్తానాం భీతికృద్భక్తానాం భీతిహృత్. “భీమస్మాద్వాతః పవత” ఇత్యాదిశ్రుతేః. శోభనపతనస్సుపర్ణః “ద్వాసుపర్ణా సయుజా సఖాయా” ఇతి శ్రుతేః. మదామదః సమదోఽమదశ్చ. “కస్తం మదామదం దేవ” మితి శ్రుతేః. దుర్గో దుర్లభః అజ్ఞానాం, సులభస్సుజ్ఞానినామ్.

కర్మాధ్యక్షః కర్మసాక్షీ నిష్కర్మా కర్మకారకః

ప్రజ్ఞానం జ్ఞానకరణం తత్త్వజ్ఞానఫలం వశీ.

33

“ఏకో దేవ” ఇత్యాదిమన్తవర్ణాదాహ-కర్మాధ్యక్ష ఇతి. “ప్రజ్ఞా నంబ్ర” హేమతి శ్రుతేరాహ - ప్రజ్ఞా నమితి. “యేవేక్షతే శృణోతిద” మిత్యాదికాస్తాదాహ-జ్ఞానకరణమితి.

జగద్గురు-శ్శాస్త్రయోనిః పూజ్యోవన్ద్యోఽవశో వశః
యోగేశ్వరో యోగఫలం యోగకృద్యోగవి-ద్యువా. 34

వన్ద్యస్తుత్యః. అవశోఽభక్తానాం, వశస్తు భక్తానామ్. “యు”మిశ్ర
ణామిశ్రణయోరితి ధాతుః, యాతి మాయయా సహ మిశ్రీభవతీతి యువా.
మాయాఽసక్త ఇతి వా.

ప్రతిష్ఠా నగ్గతి-ర్భ్రహ్మా బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవిత్తమః
బ్రహ్మణ్యో బ్రాహ్మణారాధ్యో బ్రహ్మక్షత్త్రోదనః పతిః 35

“బ్రహ్మపుచ్చమృతి”ష్ఠేతిశ్రుతేరాహ - ప్రతిష్ఠేతి. “బ్రహ్మవిదృ
హైవభవ”తీతిశ్రుతేరాహ - బ్రహ్మవిత్తమితి. బ్రాహ్మణాః బ్రహ్మజ్ఞాని
నః. బ్రహ్మ చతుర్ముఖః. “తస్య బ్రహ్మ చ క్షత్రాఞ్చ ఉభే భవత ఓదన.”
ఇతి శ్రుతేరాహ - బ్రహ్మక్షత్త్రోదన ఇతి. పతిః సాలకః.

వినాయకో ధర్మరాజః కామజి-న్మృత్యుజి-త్థగః
వాయుగోఽనలగో వార్గో భూమిగ-స్తరుగోఽద్రగః. 36

విగతో నాయకో యస్మాత్స వినాయకః. ధర్మస్య రాజా ధర్మ
రాజః. ఖం నభః.

ద్వాత్తా త్రాత్తా చతుర్వాహః పంచాత్తా షడ్విధాకృతిః
సప్తాత్మష్టవిధః క్షిప్ర నవాత్మా దశధాశ్చితః. 37

మాయా బ్రహ్మచేతి ద్వా జీవేశ్వరా వా, బ్రహ్మవిష్ణురూద్రాస్త్రయః
వాసుదేవసబ్దర్షణప్రమ్యమానిరుద్ధాశ్చత్వారః, పంచ విషయాః, షడ్ద్వి
యాణి పంచాస్తః కరణమేకమ్, సప్త వాయవః, అష్ట వసవః, నవ ప్రజా
పతయః, దశ ప్రాణాః.

ఏకాదశాత్మా చ పునర్ద్వాదశాత్మా త్రయోదశః
చతుర్దశాత్మా భగవాన్స్తథా షడ్చదశాత్మకః. 38
(2)

ఏకాదశ రుద్రాః, ద్వాదశాదిత్యాః, త్రయోదశ ప్రకృతిమహదహం
కారాః పంచ తస్మాత్త్రాణి పంచ మహాభూతాని చ; చతుర్దశ మనవః; పంచ
దశ భూతేంద్రియ ప్రాణపంచకత్రయమ్.

అష్టదశాత్మా చ చతుర్వింశత్యాత్మా శతాత్మకః
సహస్రాత్మావ్యవేకాత్మా కేవలాత్మా సిరాత్మకః 39

అష్టదశవిద్యాశ్చతుర్వింశతి తత్త్వాని. శతమృఖా నాడ్యువా సహ
స్రం సూర్యకిరణా దేవా ఇతి వా. వస్తుతస్తు కేవలాత్మా.

సాత్మా నిరాత్మా పూతాత్మా స్వతంత్రాత్మాఽన్తరాత్మకః
శాంతాత్మా ముగ్ధలాత్మా చ శాశ్వతాత్మా నిరాత్మకః. 40

సాత్మా చేతనః. నిరాత్మా ఆత్మాన్తరహితః. దేహశ్చేంద్రియాత్మా
దయో బహవ ఆత్మానః కల్పితాస్సన్తి. తే త్వపూతా అస్వతంత్రా ఆశాంతా
అమగ్ధలా ఆకాశ్యాత్మాశ్చ. తద్వాక్యవృత్తయే ప్రాహ - పూతాశ్మేత్వాజ్ఞి
సర్వాత్మాన్తరత్వాదన్తరాత్మాయమ్. నాయమన్యస్యాశ్మేత్వాహ - నిహ
త్మక ఇతిస్వవైవాత్మా స్వరూపమిత్యర్థః.

సీరస - సురసో రసో రసికో రస ఏవ చ

అయ-మేష స యోఽసౌ కః కోన్యోనన్యో భవానపి. 41

ఉదకాదివన్నాయం రసగుణవానిత్యాహ - సీరస ఇతి ఆత్మరసాను
భావినామన్యత్రానాదరాగాహసరసఇతి. “రసోఽసౌ స” ఇతి శ్రుతేరాహ-
రస ఇతి. ఇదమే తత్తద్వ్యదదః కిమన్యభవచ్ఛబ్దవాచ్యం వస్తు సర్వమయమేవే
త్యాహ - అయమిత్యాది. క ఇత్మాత్మవాచీ శబ్దః. ఆనన్యః యస్మాదన్యస్స
విద్యతే సః,

ఉమాసహాయ-శ్రీకంఠ - స్త్రీనేత్రో నిగమధ్వజః

పీతామ్బరో జగన్నాథో రజనాథో నటేశ్వరః. 42

“అధ్యారోపాపవాదాభ్యాం నివృప్తపంచం ప్రపంచ్యుత ఇతి
న్యాయాద్భిన్నాణి తావద్రూపప్రపంచాభ్యారోపం కృత్వా, నామప్రప

ఛాన్దాగ్యోపనిషత్ కరోతి - ఉమేత్యాతి నా. యే యే శబ్దాః పార్వతీపత్యాది
వాచకతయా ప్రసిద్ధాస్తే తే సర్వేపి పరమాత్మవాచకా ఏవేత్యయం నామ
ప్రపఞ్చారోపా బ్రహ్మణి వేద్యమ్ ఉమా బ్రహ్మవిద్యా, శ్రీర్మాయా
కంఠే కంఠపద్మహైకదేశే అస్తీతి శ్రీకంఠః. (త్రీణి ఇన్ద్రియం మనో మాయా
చేతి నేత్రాణి నేత్రేపదుపలబ్ధిసాధనాని యస్య సః త్రీనేత్రః. నిగమధ్వజః
వేదయోనిత్వాదితి భావః. నిగమైర్హి ధ్వజేన రాజేన జ్ఞాప్యతే పరమాత్మా
పీఠం గ్రస్తం అమ్బరం ఖం యేన స పీఠామ్బరః గగనవ్యాపీ. రంగం జగ
ద్రూపం నాటకస్థానం నటో జగన్నాటకనూత్రధారః.

అశోకః కల్పవృక్షశ్చ కామధు-కృష్ణమృతోదధిః

ఉచ్చైశ్శవా భార్గవీ చైరావతశ్చ సుధాఘటః 43

నిశ్శోకత్వాదశోకః కలయతి సర్వమితి కల్పః. వృక్ష ఇవ స్తబ్ధత్వా
ద్యృక్షః. కామాన్దుశ్చ ఇతి కామధుక్. అమృతం సుఖంతసోదధిః. శ్రవః
కీర్తిః భార్గవీ భృగువిద్యా ఉపనిషత్తద్వేద్యత్వాత్తద్వాచ్యత్వముపచారాత్
ఇదా ఆపః అస్య ఆయనత్వేనోత్పాద్యత్వేన వా సస్తీతి ఇరావాక్, స
ఏతైరావతః స్వాగ్రేఽణ్. సుధాఘటః అనన్దకలశ ఇవ స్థితః.

భాస్వాన్భజ్జాతవేదాశ్చ పావకోగ్నిస్సదాగతిః

చన్ద్రోమృతాంశుశ్శుభ్రాంశుః కలానిధిరపామ్మతిః. 44

భాస్వాన్ తేజోవాన్. భాతీతి భమ్. జాతా వేదా యస్మాత్స
జాతవేదాః. "తస్య మహతో భూతస్య నిశ్శ్వసితమేతద్వదృశ్యేద" ఇత్యాది
శ్రుతే. పావయతీతి పావకః. అగ్రం నయతీత్యగ్నిః. సదాపి గతిర్గమ్యః
సతామితి సదాగతిః. చన్ద్రోమృతాంశుః చన్ద్రః. అమృతా అమరణ
ధర్మాణః అంశవః అంశుతుల్యా జీవా యస్య సః. శుభ్రాశ్శుభ్రాస్తేజో
మయావా అంశవోజీవాయస్య స శుభ్రాంశుః. కలా విద్యాః అపామ్మ
తి స్తదుత్పాదకత్వాత్తదుపసంహరకత్వాచ్చ.

ప్రచేతా వరుణశ్రీదశ్శుక్రో జిహ్మర్బుహస్పతిః

పురుహూతస్త్రిపురధృక్ దేవదేవః పురందరః. 45

ప్రకృష్టం చేతో యస్య స ప్రచేతాః. వ్రీయత ఇతి వరుణః. శ్రీయం
మాయాం దదాతీతి ద్యతి ఖండయతీతి వా శ్రీదః. శుచం దుఃఖం రాతి
ధత్తే అపహరతీతి వా శుక్రః జిష్ణుజ్జయశీలః బృహతాం వాచామృతి ర్బృహ
స్మతిః. పురు అంకం యాత్యాహూతః పురుహూతః. పురుభిర్మహాశ్చి
న్మాత ఇతి వా. త్రిణి పురాణి స్థూలనూక్షుకారణ శరీరాణి దహతీతి త్రిపుర
ధక్. పురం స్థూలాదికం దరతి విదారయతీతి పురస్తరః

సమవర్తీ జగత్ప్రాణో నస్తనో హరిచస్తనః

విద్యుద్వరేణ్యో వరదో రత్నగర్భో ధనజ్ఞయః.

46

సర్వత్ర సమం యథాతథా వర్తత ఇతి సమవర్తీ. యేన జగదిదం
ప్రాణితి స జగత్ప్రాణః. నస్తయతీతి నస్తనః. హరయో యమానిలాదయో
దేవాః తాన్ చస్త్రయతీతి హరిచస్తనః. దుఃఖంహరతీతిహరిస్సచాసౌ చస్తనో
హరిచస్తన ఇతి వా. విశేషేణ ద్యోతత ఇతి విద్యుత్. వరేణ్యత్రేప్యః. వరం
దదాతీతి వరదః. మాయాపహితచైతన్యస్యేశ్వరత్వాన్తాయోపాధిగర్భే రత్న
భూతం చైతన్యమస్తీతి రత్నగర్భో ఈశ్వరః. ధనం భక్తానాం జయతి హరతీతి
ధనజ్ఞయః.

మృడో మృత్యుజ్ఞాయశ్చోగ్రశ్శాన్తో భీమో విభీషణః

అర్జునస్సహదేవశ్చ నకులశ్చ బృహదృలః.

47

మృడయతి సుజయతీతి మృడః. మృత్యుగ్రావతి పశ్యమ ఇతి శ్రుతే
ర్మృత్యుజ్ఞయః ఉగ్రో భీమశ్చా జ్ఞానాం, శాన్తో విభీషణశ్చ విసుషామ్ అర్జున
శృంగః. దేవైః ప్రాణాదిభిస్సహ వర్తత ఇతి సహదేవః. న విద్యతే కులం
యస్య సః నకులః. నశరథకనశబ్దః. బృహదధికంబలిం జగద్ధారణసామర్థ్యం
యస్య స బృహదృలః.

ధృతరాష్ట్రశ్చ దుద్రశ్చ భూతేశ-స్సర్వమృగః

చక్రవర్తీ చక్రధరో గ్రహరాడ్ లోకబాన్ధవః.

48

ధృతం రాష్ట్రం జగద్యేన స ధృతరాష్ట్రః. రోదయతీతి దుద్రః.
భూతానాం ప్రాణినామిహో భూతేశః. సర్వేషాం దేహదీనాం మృగలం

శుభం పవిత్రత్వమితి యావత్. యస్మాత్ సర్వమంగలః సర్వస్మాదపి మంగల ఇతి వా. చక్రే జగన్మణ్డలే వర్తతి ఇతి చక్రవర్తి. చక్రం జగద్భర తీతి చక్రధరః. గ్రహా జ్ఞానాని తేషాం రాట్ గ్రహరాట్. బహురేవ బాధవః బహువదనుగ్రాహకః. ఇన్ద్రియాదిప్రవర్తకత్వాత్.

ప్రజాపతిర్నారదశ్చ దక్షశ్చ శ్రవణప్రియః

రాజరాజో ముకుందశ్చ నిధిర్హృదయసమ్భవః.

49

ప్రజానామ్మతిః ప్రజాపతిః. నారం జ్ఞానం దదాతీతి నారదః. దక్ష స్సమర్థః. శ్రవణప్రియః శ్రోత్రానందకరః రాజ్ఞాం బ్రహ్మాదీనామపి రాజా రజ్ఞాకః రాజరాజః. ముకుహ్మక్షం దదాతీతి ముకుందః. నిధీయతే భక్తైర్హృదయే ఇతి నిధిః. హృదయే భక్తానాం సమ్యగ్భవతి స్ఫురితీతి హృదయ సమ్భవః.

అనన్యజో రతివతిశ్చాత్మభూర్నదనోపి చ

షడాననః పశ్చివక్త్రశ్చతురాస్య-స్త్రిశీర్షకః.

50

అన్యస్సాజ్ఞాయత ఇతి అన్యజః. స న భవతీత్యనన్యజః. రతిః ప్రీతిః తత్పతిరాత్మవిషయప్రీతిరాత్మపతికత్వాత్ ఆత్మనైవ భవతీత్యాత్మభూః. మద యతి భక్తానితి మదనః. షట్ ఇన్ద్రియపశ్చివక్త్రమనశ్చేత్వాననాని యస్య స షడాననః. పశ్చి ప్రాణా వక్త్రాణీవ యస్య స పశ్చివక్త్రః. చత్వారో వేదా అస్యానీవ యస్య స చతురాస్యః. త్రయో బ్రహ్మవిష్ణురుద్రాశ్చరీ రాణీవ యస్య స త్రిశీర్షకః.

హయాస్యః కమరో బాధః కలిహంతా వనేచరః

సర్వసహా భూర్జలం చ జీవనం భువనం వనమ్.

51

హయా ఇన్ద్రియాణి అస్యానీవ యస్య స హయాస్యః. కే జలే సుఖే వా మతతి నివసతీతి కమరః. బుధః ప్రాజ్ఞః. స ఏవ బాధః. కలిః పాపః తద్ధంతా కలిహంతా. వనే ప్రళయోదకే చరతీతి వనేచరః బ్రహ్మ వనే చరఇతి వా. సర్వమపి సహత ఇతి సర్వసహా. చితిపరత్వాత్ స్త్రీత్వమ్.

భవతీతి భూః. సంజాయతే లీయతే యత్ర జగత్తజ్జలముచ్యత ఇతి స్మరణాత్. “జలం బ్రహ్మ “తజ్జలానితి కాస్తజపానీ” తేతి శ్రుతేశ్చ. జీవత్యనేన సర్వమితి జీవనమ్. భవతి సర్వమస్మిన్నితి భవనమ్. భూతవృక్షశ్రమత్వాద్యనం బ్రహ్మ.

పుణ్యక్షేత్రం తీర్థరాజం సావనాశి మహోదయః

మహాలయోర్ధోదయశ్చ విష్ణుపద్యవిముక్తకమ్. 52

పుణ్యస్థానత్వాత్పుణ్యక్షేత్రమ్. ఆత్మతీర్థస్య సర్వోత్తమత్వాత్ తీర్థరాజమ్. మహాన్మృషాన్మృష్యాదయో యస్మాత్స మహోదయః. అర్థస్య పురుషార్థస్య ఉదయోయస్మాత్స ఆర్థోదయః. విష్ణోః పరమాత్మనః పదం స్వరూపం విష్ణుపదీ. తటవత్పదశబ్దః. విశేషేణసర్వశక్తైర్ముక్తంవిముక్తం, నవిద్యతే విముక్తం యస్మాత్తదవిముక్తమ్, తదేవావిముక్తకమ్.

త్రివేణీసంగమః కాశీ ప్రయాగో మజ్జలాచలః

భద్రాద్రిశ్చాపి రామేశ్వరీతాద్రిః కాశ్చనాచలః. 53

ఇదా పిచ్ఛా నుషున్నాఖ్యవేణీత్రయసంక్రమభూమిత్వా త్రివేణీసంగమః. కాశత ఇతి కాశీ. ప్రకృష్టో యాగో యజనం యస్య స ప్రయాగః. మజ్జలాచలః మజ్జలరాశిః. ఏవం భద్రాద్రిః. రామో రమయతా స చాసావీళో రామేశః సంసారతాపవారకత్వాచ్ఛితాద్రిః. తేజోమయత్వాత్కాశ్చనాచలః.

సుదర్శనం భోగినాథో వైకుంఠః పరమమృదమ్

విష్ణోఃపదం ముక్తికాంతా సంసారస్సర్వబంధనః. 54

భోభనజ్ఞానంసుదర్శనం భోగినాంజీవానాం నాథో భోగినాథః. ఆప్రతిహతగతిత్వాద్యైవకుంఠః. పదం స్థానం కమనీయా ముక్తిర్ముక్తికాంతా. సమ్యక్సారస్సంసారః. మాయయా సర్వపురుషబంధకత్వాత్సర్వబంధనః.

ద్యులోలో బ్రహ్మలోకశ్చ ధ్రువలోకో హరేఃపదమ్

భోగిలోలో బలిస్థానం స్వర్గః పాతాల ఏవ చ. 55

తేజోలోక ఇతి ద్యులోకః. బ్రహ్మైవ లోకో బ్రహ్మలోకః. ధ్రువ
శ్చాసౌ లోకో ధ్రువలోకః. భోగినామృతైకాస్తేవ భోగినాం లోకో భోగి
లోకః. బలం జగద్విధరణసామర్థ్యం ఆస్వాస్తీతి బలి, తచ్చ తత్త్వానం బలి
స్థానమ్. స్వర్గస్సుఖం. పాతాలః పాతః పతనమ్ సంసారకూపే ఆసమన్తా
ల్లాతి దదాతీత్యజ్ఞాన మితి పాతాలః

గోలోకః పితృలోకశ్చ సూర్యలోకోఽగ్నిధామ చ
చంద్రలోకశ్చేంద్రలోకో దేవలోకో యమాలయః. 56

గౌస్వర్గమానంద ఇతి యావత్. పితృసూర్యాగ్నిచంద్రేంద్రదేవయ
మశబ్దానామిశ్వరవాచిత్యస్యోక్తత్వాత్తల్లాకా అపి తద్వాచిన ఏవ.

త్రైలోక్యమృరలోకశ్చేహలోకః కామ్యలోకకః
సర్వలోకస్సర్వశబ్దవేద్యస్సప్తాన్నకల్పకః. 57

త్రయో లోకాస్త్రైలోక్యమ్. సప్తా జ్ఞానమానందశ్చేతి ధర్మత్రయమ్.
ఇహహృది లోక్యత ఇతి ఇహలోకః. భక్తకామ్యత్వాదస్య కామ్యలోక
త్యమ్. సర్వ ఇతి బ్రహ్మనామ. “సర్వం ఖర్విదం బ్ర”హ్మేతి శ్రుతేః.
అపరిచ్ఛిన్నత్యేన బ్రహ్మణ ఏవ సర్వత్వాత్తదన్యస్య పరిచ్ఛిన్నత్యే నాల్ప
త్వాదసర్వత్వాచ్చ. సర్వశ్చాసౌ లోకస్సర్వలోకః. సప్తాన్నాని ప్రీత్యా
దిః చతుతం ప్రచతుతం పయః ప్రాణో మనో వాక్చ తేజః కల్పక
స్సప్త.

మహద్యశో మహద్భూతం మహదైశ్వర్యమేవ చ
మహత్స్వదం మహాద్రాజ్యం మహద్ధాన్యం మహద్దనమ్. 58

“తస్య నామ మహద్యశః” ఇతి శ్రుతేరాహ - మహద్యశ ఇతి.
మహతాం యశో మహద్యశః. భూతం సిద్ధం న తు సాధ్యమ్.

మహాత్మజా మహల్లాభో మహాదర్శో మహద్బలమ్
మహాద్రూపం మహాచ్ఛాస్త్రం మహద్వంశో మహద్గుణః.
మహతాం ప్రజాసంతతిర్మహత్ప్రజా. ఏవమన్యదపి బోధ్యమ్.

మహాత్కగ్త మహాత్పుణ్యం మహాధ్యానం మహాత్తపః
మహాదానం మహాదాభ్యం మహాదోభగో మహాత్కతుః.

అతాపి మహతాం కర్మ మహాత్కర్మే త్యేవం షష్ఠీతత్పురుషా ఏవ.
మహద్వీర్యం మహాత్సత్త్వం మహాద్వైర్యం మహద్వనమ్
మహాత్ప్రాణో మహాత్ప్రేయో మహాచ్ఛేయో మహాత్పితా.

శ్రేయః ప్రియతరః. శ్రేయః ప్రశస్యతరిమ్.

మహానామతా మహాద్రాభతా మహాద్రాజో మహాత్పః
మహద్భస్మగ్రహద్భర్తా మహాద్భార్యా మహద్గురుః. 62

సర్వదా చిత్తే భరణీయత్వాద్భార్యా. భర్తృత్వాద్భర్తా. మహాంతో
విద్వాంసో బ్రహ్మవిధః.

విభక్తివ్రత్యయశ్శబ్దో ధాతురవ్యయమవ్యయమ్
క్రథమా చ ద్వితియా చ తృతీయా చ చతుర్థికా. 63

వివిధం విశేషేణ వా భజ్యతే సేవ్యత ఇతి విభక్తిః. ప్రతీయత ఇతి
ప్రత్యయో జ్ఞానమితి వా. శబ్ద్యత ఇతి శబ్దః. దధాతీతి ధాతుః. “ధాతు
ప్రసాదాన్మహిమాన” మితిశ్రుతేః. నవ్యేతీత్యవ్యయమ్, జగ దాదిత్వాత్ప్రథమా
చితిః. మాయాయుక్తత్వాత్తద పేక్షయా ద్వితియా. జీవేశ్వరద్వయాపేక్షయా
ఈశ్వరత్రయాపేక్షయా వా చతుర్థీ. సైవ చతుర్థికా.

పఞ్చమీ చైవ షష్ఠీ చ సమ్బుద్ధిస్తప్తమీ శఢా
గద్యమృద్యం సమాసశ్చ కావ్యం నాటకమవ్యయమ్. 64

జీవతత్సాక్షీశ్వరతత్సాక్ష్యపేక్షయా పఞ్చమీ. అకాకాదిస్వజన్య
పఞ్చభూతాపేక్షయా అత్మనష్టతత్సాక్ష్యేయం చిత్తః. అస్తాకరణబహిష్క
రణపక్షాపేక్షయా స్తప్తమీ సమ్యజ్ఞానం సమ్బుద్ధిః. గదితుం యోగ్యం

గద్యమ్. పత్తుం ప్రాప్తుం యోగ్యం పద్యమ్. సర్వం జగదత్ర సమస్యతే సంక్షిప్తతే ఉపసంహ్రీయత ఇతి సమాసః. వర్ణనీయత్వాత్కావ్యమ్. కవే ర్విదుషో భావస్తత్త్వం వా కావ్యమ్. సర్వే ప్రాణినో నటా ఇవాము మాశ్రిత్య నటంతి నాటకమయమ్.

తస్మాద్ న్యాయ స్పృహశ్చ సూత్రం సూత్రార్థ ఏవ చ నిరుక్తం చానిరుక్తం చ ఛన్దో నిలయనం తథా. 65

తర్కశ్రుత ఇతి తర్కః. నితరామాసమస్తాద్యాతీతి న్యాయః. సంగృహ్యతే సర్వమత్రేతి సంగ్రహః. భూతమాలాయా సూత్రవదాధారత్వాత్సూత్రమ్. సూత్రయతి వేష్టయతి సర్వమితి వా సూత్రమ్. సూత్రాణాం శారీరకసూత్రాణామర్థః అభిధేయసూత్రార్థః. సూత్రేణపిరణ్యగర్భేణ అర్థత ఇతి వా సూత్రార్థః. “నిరుక్తంచా నిరుక్తంచ, నిలయనం చా నిలయనం” చేతి శ్రుతేరాహ - నిరుక్తమిత్యాది. ఛన్దయతీతి చన్దః. వేదవాగ్వి రక్షానాంప్రరోచకః.

జ్యోతిషం చానిలయనం కల్పో వ్యాకరణస్తథా పురాణమపి ధర్మశ్చ మహాభారతమవ్యయమ్. 66

జ్యోతిరేవజ్యోతిషం కల్పయతీతి కల్పః వ్యాక్రియతే నామరూపే అనేనేతి వ్యాకరణమ్. పురాపి నవం పురాణమ్. ద్రియతే ఇతి ధర్మః. మహత్యాం భాయాం బుద్ధౌ రతం మహాభారతం సూక్ష్మబుద్ధిగవ్య మిత్యర్థః.

వ్యాసశ్శుకో వశిష్ఠశ్చ శక్తిశ్చాపి వరాశరః ఆచార్యసప్తమృదాయశ్చ సప్తమృదాయకృదేవ చ. 67

వ్యస్యతి విక్షిపతి సర్వమితి వ్యాసః. శోచతి భిభేత్యస్మాత్సంసార ఇతి శుకః వష్టి కామయతే బహుస్యామితి వశిష్ఠః. శక్తి తద్వతోరభేదోపచారా చ్చక్తిః. పరా కీర్యతే సర్వమనేనేతి పరాశరః. ఆచార్యయతీత్యాచార్యః. సప్తమృదీయతే ఉపదిశ్యత ఇతి సప్తమృదాయః. సప్తమృదాయకృద్రుహ్నో వశిష్ఠాది పరమృరా కర్తా. నారాయణస్యైవా దిత్యాత్తస్యాః.

శంఖ చక్రీ గది లింగీ త్రిపుణ్ణీ భస్మరూపితః
రుద్రాక్షమాలికాభృచ్చ తులసీమజ్జరీధరః.

68

శం ఖం తదభిన్నం ఖం గగనం శంఖం, శమితి మాస్తమవ్యయమ్. తదస్యాస్తి స్వరూపత్వేనేతి శంఖీ, చక్రం మాయానిర్వృణం తేజోఽస్యాస్తీతి చక్రీ. ధ్వజః భక్తత్రాణయశః పతాకాస్యాస్తీతి ధ్వజీ. లింగం చిహ్నం జ్ఞాపకం సత్యత్వాదికమస్యాస్తీతి లింగీ. త్రిమూర్తిధరత్వాత్త్రిపుణ్ణీ. భస్మనా తదస్మిన్వీర్యేణాజ్ఞానేన రూపితః భస్మరూపితః. రోదయన్తి సంసారమాపే నిపాత్య ప్రాణిన ఇతి రుద్రాణి అక్షాణ్ణియాణి, తేషాం మాలికాం బిభర్షతి తద్భృత్. ఈశ్వరేణ హి ధృతా దేహాది సంహతిః. తులసీన సగుణా మాయా తులసీత్యుచ్యతే. తస్యామజ్జర్యశ్చక్తయః జ్ఞాన బలక్రియాత్మికాః తద్ధరః “పరాస్య శక్తిర్ద్వివిధైవ శ్రూయతే స్వాభావికీ జ్ఞానబలక్రియా”చేతి శ్రుతేః.

జ్యాయాన్భుమే ర్ద్వివోజ్యాయాఽజ్యాయానోవ్యన్నుస్తధైవ చ
జ్యాయాన్లోకేభ్య ఏతేభ్యో జ్యాయానన్దాదపి శ్రుతః.

69

దివో ద్యులోకాత్ వ్యోమోఽస్తరిత్యులోకాత్. అజ్ఞా దప్రిహ్లా
జ్ఞాత్ జ్యాయానితి శ్రుతః. “జ్యాయాన్పుథివ్యా ఇత్యాదిశ్రుతేరితి భావః.

మేరోరపున్న తస్మిన్రోరవ్యగాధశ్చ విస్తృతః

భూవద్రాదపి నూత్తశ్చ వాలాగ్రాదపి విస్తృతః.

70

విస్తృతో విస్తీర్ణః వాలం కేశః.

నస్త్రీనవన్దోశపుమాన్ నజన్తుర్నావ్యసన్నసన్

నదేవోనామరోఽమర్త్యో నతిర్యజ్నుఃఫణి నవిః.

71

ఏవమధ్యారోపం దర్శయిత్వా తదపవాదం దర్శయితి. నేత్యాదిభి
స్సోక్తైః. జన్తుః స్త్రీత్యాదిధర్మరహితప్రాణిమాత్రమ్. అసన్ శశశ్చక్షాదిః,
సన్ జన్మనా లబ్ధసత్తాకః పదార్థః. న తు పారమార్థికసత్తావాక్. విః
పక్షి.

నస్వేదజో నాణ్డజో వా నోద్భిజ్జో న జరాయుజః
న దేహో నేంద్రియం నాసు - ర్నమనో నమతి-ర్నకమ్. 72

ఉద్భిజ్జస్తరుగుల్మాదిః అసుః ప్రాణః. కం విషయంసుఖమ్.

నదుఃఖం నతమో నార్చిర్నాజ్ఞానం నధరా నుఖమ్
నాగ్నిర్నతోయం నమరున్నచరం నాచరస్తథా. 73

తమోఽన్తకారః చరంజంగమ మచరం స్థావరమ్.

నచేతనం నాచేతనం నశూన్యం నమృతా తథా
నభావో నావ్యభావశ్చ నద్రవ్యం నగుణోపి చ. 74

చేతనం పశ్యాది. అచేతనం పాపాణాది. శూన్యం గగనారవిందాది.
అత్యంతం సర్వస్యాభావో వా. మృతా రజ్జుసర్పాదిః. భావో ఘటాదిః.
అభావో ఘటాభావాదిః.

నకర్మ చ నసామాన్యం నవిశేషో భవేన్నచ
సమవాయో నసంయోగో నకార్యం నచ కారణమ్. 75

సామాన్యం జాతిః.

నోపాదానం నిమిత్తంన కారకం కరణం న న
ననిషేధో నచాదానం నోదానీన్యం నశాసనమ్. 76

కారకం ప్రయోజకకర్తృ. కరణం సాధకతమమ్.

నశాస్త్రం నగురుర్నాపి శిష్యో నేశో నచ పృజా
నపితా నచపుత్రశ్చ నమాతా నాగ్రజోపి చ. 77

ఈశో రాజా. ప్రజా తత్పాల్యజనః.

నానుజో నాన్యజో నాపి మధ్యజో ముఖజశ్చ న
నబాహుజో నోరుజాతః పాదజశ్చ న నాధమః. 78

ముఖజో బ్రాహ్మణః.

నమధ్యమో నోత్తమశ్చ న చక్షాలో నపుల్క-సః
నభూమిజో నామ్బరజో నామ్బుజో న చ వాయుజః. 79

పుల్క-సో జాతివిశేషః.

నాయోనిజో యోనిజోన నజాతో జనకశ్చ న
నమిత్రం న చ శత్రుశ్చ నోదాసీనో నమధ్యగః. 80

అయోనిజస్సీతాదిః. మధ్యగః మధ్యస్థః.

నాజితో నజితశ్చాపి నశ్రోతా న చ వాచకః
నవాక్యం నాపివాక్యార్థో నలక్ష్యార్థో నభాషణమ్. 81

వాచకో వక్తా. వాక్యం శబ్దసముదాయః. భాషణం వచనముచ్చా-
రణమితి యావత్.

శ్రవణం మననం నో నో నధ్యానం ననిదర్శనమ్
నోపమానం నానుమానం నప్రత్యక్షం నలిఙ్గకమ్. 82

నిదర్శనం నిదిధ్యాసనమ్. లిఙ్గం ధూమాదిసాధనమ్.

నప్రమాణం నప్రమేయం నప్రమాతా న చ ప్రమా-
నాదిర్నాస్తో నమధ్యశ్చ నజీవో నేశ్వరోపి చ. 83

ప్రమాకరణం ప్రమాణమ్. ప్రమితిః ప్రమా.

నలవో నత్రుటిర్నాపి నిమేషో నముహూర్తకః
నదినం ననిశా నాపి దినరాత్రంతిధిర్న చ. 84

లవాదయః కాలవిశేషాః. దినరాత్రోస్సమాహారః దినరాత్రమ్.

నవక్షో నాపిమాసశ్చ నఋతు-ర్నాపి చాయనమ్
నవత్సరో న చ యుగో యుగసన్ధి స్తథా న చ, 85
యుగయోర్మధ్యకాలో యుగసన్ధిః.

నకల్పో నమహాకల్పో నిత్యకల్పోపి నో తథా
నాత్యన్తికోపి కల్పశ్చ నవిసర్గో నసర్గకః. 86

కల్పో నైమిత్తికః ప్రళయః. నిత్యకల్పస్సుషుప్తిః. ఆత్యన్తికకల్పో
స్త్రీః.

నాతిసర్గో నరక్షో చ నావతారో న వా విరాట్
న నూత్రాత్మావ్యాకృతో న నప్రాజ్ఞో న చ త్రైజసః. 87
నూత్రాత్మా హిరణ్యగర్భః. అవ్యాకృతః కారణోపాధిరీశ్వరః.

నవిశ్వో నతురీయశ్చ సభౌగ్యమౌభగ ఏవ చ
నసర్వం చ ననిర్దేశ్యో ననిర్దేష్టు ననిర్దిశిః. 88
నిర్దిశిః నిర్దేశః.

ననిషేధో నిషేధా నో నబలం నయశో నభీః
నసంకల్పో నకామశ్చ నశ్రద్ధా నధృతిస్తథా. 89
భీసంకల్పాదీనామనోధర్మత్వాన్నాత్మత్వమ్.

నసంశయో నిశ్చయో నో నప్రీర్గర్వో న న స్మృతిః
నరోగో నాపి చారోగ్యం నశీతం నోష్ణముచ్యతే. 90
ప్రీర్లజ్ఞా. శీతం శీతస్పర్శః.

నానుష్ఠానీతమప్యేష నరసో న చ గన్ధకః
ననామ నాకృతి ర్నాపి శబ్దో నేదన్న తన్న యత్. 91
గన్ధో మూణగ్రాహ్యో గుణః. శబ్దో ధ్వనిః.

నాదో న కిం న శుక్లం చ న కృష్ణం చ న లోహితమ్
న మూర్తం నావ్యమూర్తం చ న సన్న త్వన్న తత్పరమ్.

సత్పుధివ్యాదిభూతత్రయం. త్యద్వాయా కాశద్వయమ్.

నప్రస్థితో నస్థితశ్చ ననిష్ణాశ్చ నస్వప్
నశయానో నవశ్యంశ్చ నశృణ్వానశ్చ నోమనః. 93

మనః మననం కుర్వః.

రసయన్నో నజిఘ్రంశ్చ నగృహ్ణాన్నో వదంస్తథా
నోన్మిషన్నాపి నిమిషన్నానన్దన్విపృజన్నపి 94

అనన్దన్ మైథునం కుర్వన్. విసృజన్ మూత్రపురీషోత్సర్జనంకుర్వన్.

న బిభ్యన్న హసన్నాపి జృంభయన్న ధమన్నపి
న తర్జయన్నాపి రుదక్ రోదయన్న చ నాలపః. 95

నగాయక్ రమయన్నాపి రమమాణో న నో జవక్
నతూష్ణీం వర్తమానోపి ప్రహ్వో నోన్నతోపి చ. 96

ప్రహ్వో నమ్రః.

నకాణో నాపి బధిరో నపంగుర్న కుణిస్తథా
నకామీ నావ్యకామీ చ నదుఃఖి నసుఖి తథా. 97

పంగుః పాదవికలః. కుణిః హస్తవికలః.

నవిద్ధో నావ్యవిద్ధశ్చ నకుగ్ధో న చ నీరుజః
నప్రహృతచారీ నగృహీ నవనస్థో న వా యతిః. 98

ససాధకో నసిద్ధశ్చ న వస్త్రీ నదిగమ్భరః
నావధూతశ్చ నముని-ర్నతపస్వీ న వా జటీ. 99
మునిర్మనసశీలః. చూనకాలీ వా.

నముణ్డీ నసుకేశశ్చ నానూత్రో న చ నూత్రవాన్
నభూమిస్థో నవారిస్థో నతేజస్థో న ఖస్థితః. 100
నూత్రం యజ్ఞోపవీతమ్.

న వాయుస్థో న లోకస్థో నదేహస్థో నహృత్స్థితః
నమనస్థో నబుద్ధిస్థో నావిద్యాస్థో నసత్త్వగః. 101
అవిద్యానూలాజ్ఞానాని కారణశరీరాణి సత్త్వం మాయా.

అనూర్థ్వోఽనధరోఽమధ్యోఽదక్షిణోఽనుత్తరోఽపి చ
అచ్ఛేద్యోఽయమదాహ్యోఽయమక్లేద్యోఽశోష్య ఏవచ.

న విద్యతే ఊర్ధ్వం యస్య స ఉచ్యతే అనూర్ధ్వ ఇతి.

అనాశ్శోఽయమజరోఽయమనుత్పాద్యోఽయముచ్యతే
అసంస్కార్యోఽవ్యసంస్కర్తాఽసంస్కారశ్చ భవత్యయమ్.
జరయితుమశక్యః ఆజర్యః.

విశ్వవృష్టోద్భాసమానః వృష్టహీనోఽపురస్సలః
ద్రష్టంతరవిహీనశ్చ శ్రోత్రంతరవివర్జితః. 104

విశ్వతః పృష్ఠేషు సర్వతః పృష్ఠేష్వితి శ్రుతేరాహ - విశ్వేతి.
“నాన్యోతోఽస్తి ద్రష్టేతి శ్రుతేరాహ - ద్రష్టితి.

మన్త్రీంతరవిహీనశ్చ బోధంతర వివర్జితః
అసంగోనన్తరోఽబాహ్యోఽతుల్యోఽఖణ్డశ్చ చిద్భునః. 105

నిషేధవ్యనిషేధావశిష్టః సచ్చిత్సుఖాత్మకః
స్వానుభూతిరసావేశతృప్తహంసైకగోచరః.

106

హంసాః పరమహంసాః.

నిత్యకాలో నిత్యసంవిన్నిత్యకం నిత్యఖస్తథా
కఖం ఖకం సత్యఖం చానవకాశో వియత్పరః.

107

నిమేషదిర్జన్యకాలః. ఆయన్తు నిత్యకాలః. వృత్తిజ్ఞానాన్యనిత్యాని.
సంవిదసా తు నిత్యా. విషయసుఖమనిత్యమాత్మసుఖం తు నిత్యమితి నిత్య
కమ్. జన్యాకాశోఽనిత్యః. ఆయన్తు నిత్యాకాశ ఇతి నిత్యఖమ్. ప్రాణో
బ్రహ్మ కం బ్రహ్మ ఖం “బ్రహ్మేతి శ్రుతే రాహ - కఖమితి. ఖకమితి.
సుఖాభిన్నం గగనం, గగనాభిన్నం సుఖం చాయమేవ. వియతః పరః
వియత్పరః.

అవ్రకాశః ప్రకాశశ్చ సత్తాచిత్త్వం చ సత్యతా

చైతన్యం కుఖతా నిత్యభావో బ్రహ్మత్వమేవ చ. 108

అజ్ఞానామప్రకాశః. ప్రాజ్ఞానామ్రుకాశః. నను నిర్ధర్మకత్వమపి
సిద్ధం బ్రహ్మణః సత్తాదిధర్మవత్త్వాదత ఆహ - సత్తేత్వాది - నిత్యభావో
నిత్యత్వమ్.

నిర్ధర్మత్వం నిర్గుణత్వం నిర్విశేషత్వమేవ చ
పూర్ణత్వమృరమాత్మత్వమశబ్దప్రతిపాద్యతా.

109

నిర్ధర్మత్వాదయో బ్రహ్మస్వరూపాదసతిరిక్తా ఏవ.

ప్రాణప్రాణస్సత్యసత్యం చక్షుశ్చక్షుః శ్రవశ్శ్రవః

ఘ్రాణఘ్రాణం చిత్తచిత్తం బుద్ధిబుద్ధిర్మనోమనః. 110

“ప్రాణో వై సత్యం తేషామేష సత్యం చక్షుషశ్చక్షుః” రిత్వాది
శ్రుతేరాహ - ప్రాణేతి.

సప్రసాదస్సప్రసాదో త్యప్రసాదః ప్రసాదనః

యజ్ఞాలభ్యః ప్రజాఽలభ్యో దానాలభ్యస్తధైరవ. 111

భక్తేషు సప్రసాదః అభక్తేష్వప్రసాదః. ప్రసాదయతి కలహోధయతి
భక్తానామస్తకరణమితి ప్రసాదనః.

శాస్త్రాలభ్యస్తపోఽలభ్యో మేధాఽలభ్యోపి లబ్ధుకః

లభ్యో లబ్ధాత్మలబ్ధ్యాం లబ్ధాలభ్యే నిర్విదా. 112

“నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా న సహునా శ్రుతే”
నేతి శ్రుతేరాహ - శాస్త్రేతి. లబ్ధుయతి ప్రాపయతి ఆత్మానమితి లబ్ధుకః.
“యమేవైష వృణ్యతే తేనలభ్యో” ఇతి శ్రుతే. యో ముత్తైర్లభ్యతే, యశ్చ
ముక్తిం లభతే, తమభయమయమేన. ఏ కాత్మత్వాత్తయోః. ఆనమాహితైర
లభ్యః. యద్వా నిత్యలబ్ధత్వాదలభ్యః అనాప్యః. ఆప్యం హితకారి జగ్యమని
త్యమ్. సర్వదా లభ్యో నిత్యలబ్ధః. లబ్ధత్వస్యానికారత్వాదలబ్ధా.

జ్ఞానలభ్యో భక్తి లభ్యో శ్యానలభ్యోపి లాభనితే

లాభోఽలాభోఽన్యలాభస్త్వేనన్యలాభశ్చ లాభత్మతే.

య ఆత్మలాభం వేత్తి. స ఆత్మేవేత్వత ఆహ - లాభనితి. ఆత్మ
లాభోస్యాత్మరూపవేత్వత ఆహ-లాభ ఇతి. న నిష్కలే లాభో యస్మాత్ప
ఆలాభః. “యం లబ్ధానాపరం లాభమ్మన్యతే నాధికం కృతే” ఇతి శతా
వచనాత్. యస్మిన్ లభే సతి సర్వేషితదన్యో లభ్యో భవతి. స ఆత్మతే
అన్యలాభ ఇతి. నాయమన్యైర్లభ్యత ఇత్యాహ అనన్యలాభ ఇతి.

సంయద్వాసు స్సర్వదేవ సమ సింధు స్సరిత్పతిః

సమన్వయోఽనన్వయశ్చేత్యుచ్యతేయోఽహమేవ సః

సంయన్తి వామాని శుభాని ప్రజానామేనమితి సంయద్వామః.
 “సర్వం తదభిసమేతి యత్కించ ప్రజాస్సాధుమర్వ” స్తీతి శ్రుతేః. సర్వ
 దేవసమసామేవ సింధూనాం నదీనాం సరిత్పతిః. “అకాశాత్పతితం తోయం
 యథా గచ్ఛతి సాగరమ్. సర్వదేవసమస్కారః కేశవం ప్రతి గచ్ఛ” తీతి
 స్మరణాత్. సర్వశుత్ర సమ్యగన్వేతీతి సమన్వయః. వస్తుతస్తవనన్వయః,
 అన్యస్యాభావాత్. అనన్వయ ఇత్యనేన అయమేవ అనేన తుల్య ఇతి
 వ్యజ్యతే. అనన్వయాలంకారస్య తథావిధత్వాత్. అః అవతీతి అః. “అక్ష
 రాణామకారో” స్తీతి గీతవచనాచ్చాకారస్య విష్ణునామత్వమ్. అతితేర్థః
 ఆ ఇతి వా. ఇతి పూర్వోక్తైస్సహస్రనామభిర్య ఉచ్యతే సోఽహమేవ,
 “అహం బ్రహ్మ” స్తీతి శ్రుతేః. బ్రహ్మవాచినాం సర్వేషాం బ్రహ్మభిన్న
 జీవవాచిత్యాత్.

ఇతి బెల్లంకొంఘోపనామక రామకవి కృతిషు

పరమాత్మ సహస్ర నామావళి మూలం,

సా ల్ప వ్యాఖ్యం,

(శ్రీ) హయగ్రీవాయ సమర్పితమ్.

సౌమ్యసంవత్సర నిజశ్రావణ దశమ్యామ్.

శ్రీ హ య గ్రీ వా య న మః.

శ్రీ ప ర మా త్మ స హ స్ర నా మా వ శిః

హరిః ఓమ్
ఓమహమస్మి
తదహమస్మి
సదహమస్మి
పరమాత్మాహమస్మి
పరతత్త్వమహమస్మి
పరాయణమహమస్మి
ఆత్మాహమస్మి
పరాత్మాహమస్మి
జీవాత్మాహమస్మి
వ్రత్యగాత్మాహమస్మి 10
పరాత్పరోహమస్మి
నారాయణోహమస్మి
వరోహమస్మి
దేవోహమస్మి
పురుషోత్తమోహమస్మి
ఈశ్వరోహమస్మి
పురాణపురుషోహమస్మి
నిత్యోహమస్మి
నిరవద్యోహమస్మి

నిరఙ్గునోహమస్మి 20
అవ్యక్తోహమస్మి
అక్షరోహమస్మి
ఆద్యోహమస్మి
శుద్ధోహమస్మి
బుద్ధోహమస్మి
సర్మలోహమస్మి
సర్వజ్ఞోహమస్మి
సర్వవిదహమస్మి
సత్యమహమస్మి
జ్ఞానమహమస్మి 30
అవ్యయోహమస్మి
ఆశ్రయోహమస్మి
ఆసన్దోహమస్మి
పురుషోహమస్మి
పూర్ణోహమస్మి
ఏకోహమస్మి
అద్వైతోహమస్మి
అచలోహమస్మి
అచ్యుతోహమస్మి

స్థానికహామస్మి 40
 సత్వోపహామస్మి
 విష్ణోపహామస్మి
 సర్వాత్మహామస్మి
 సనాతనోపహామస్మి
 అకాళోపహామస్మి
 ఇంద్రోపహామస్మి
 ప్రాణోపహామస్మి
 మహానోపహామస్మి
 బ్రహ్మోపహామస్మి
 బృహదహామస్మి 50
 ధ్రువోపహామస్మి
 అశ్వినోపహామస్మి
 అపారోపహామస్మి
 ఈశానోపహామస్మి
 మహాభీషోపహామస్మి
 మహేశ్వరోపహామస్మి
 సర్వాస్తరోపహామస్మి
 సూక్ష్మతమోపహామస్మి
 జ్యేష్ఠోపహామస్మి
 జ్ఞాతాహామస్మి 60
 నిరాశ్రయోపహామస్మి
 విభురహామస్మి

శార్వోపహామస్మి
 విరాడహామస్మి
 తపోహామస్మి
 సర్వభోహామస్మి
 సర్వస్థోహామస్మి
 సర్వవిదహామస్మి
 స్రాజ్యోపహామస్మి
 త్రైజినోపహామస్మి
 పృథ్వీహామస్మి
 రిక్త్యోపహామస్మి
 ర్విమహామస్మి
 అహమహామస్మి
 భీషోపహామస్మి
 సర్వోపహామస్మి
 సర్వభూమోపహామస్మి
 సర్వవిద్యోహామస్మి
 మనోమయోపహామస్మి
 భూకాంత్యోపహామస్మి 80
 భూభృతహామస్మి
 భూతినోపహామస్మి
 భూతస్థితోపహామస్మి
 భూతస్థోపహామస్మి
 భూతకృతహామస్మి

భూతజిదహమస్మి
 భూతప్రాప్యోహమస్మి
 భూతవివర్థనోహమస్మి
 అజోహమస్మి
 అజరోహమస్మి
 అమృతోహమస్మి
 ఆద్యద్వ్యోహమస్మి
 అభయోహమస్మి
 అగ్రహ్యోహమస్మి
 అమతోహమస్మి
 అమనాశోహమస్మి
 అప్రాణోహమస్మి
 అతనురహమస్మి
 అస్థూలోహమస్మి
 అహస్వోహమస్మి
 అదీర్ఘోహమస్మి
 అనణురహమస్మి
 చితిరహమస్మి
 దృగహమస్మి
 సాక్ష్యోహమస్మి
 కేవలోహమస్మి
 అశబ్దోహమస్మి
 అస్పర్శోహమస్మి

90

100

అరూపోహమస్మి
 అరసోహమస్మి
 అమణోహమస్మి
 శేష్యహమస్మి
 శేషోహమస్మి
 అశేషోహమస్మి
 సర్వేశోహమస్మి
 సేషేషహమస్మి
 కూటసోహమస్మి
 అవ్యాప్తోహమస్మి
 మూఢ్యహమస్మి
 మారణహమస్మి
 ప్రకృతీహమస్మి
 సరోహమస్మి
 కర్తాహమస్మి
 భోక్తాహమస్మి
 మనోహమస్మి
 విజ్ఞానాత్మాహమస్మి
 మహామహాహమస్మి
 శ్రోతృహమస్మి
 అకర్తాహమస్మి
 అభోక్తాహమస్మి
 ధాతాహమస్మి

110

120

130

ఆనందమయోహమస్మి
 స్వభూతహమస్మి
 వామనీరహమస్మి
 భూమనీరహమస్మి
 శుక్లవర్ణోహమస్మి
 హిరణ్యయోహమస్మి
 వామనోహమస్మి
 అఙ్గుష్ఠమాత్రోహమస్మి
 హృదయస్థోహమస్మి 140
 జనార్దనోహమస్మి
 సోమోహమస్మి
 రాజాహమస్మి
 మూర్ధాహమస్మి
 తేజస్స్వహమస్మి
 పాణ్డరాశ్చర్యోహమస్మి
 బృహచ్చర్యాహమస్మి
 హరిరహమస్మి
 హృసోహమస్మి
 వైద్యుతోహమస్మి 150
 చాక్షుషోహమస్మి
 హరోహమస్మి
 వాసుదేవోహమస్మి
 వామదేవోహమస్మి

పుణ్డరీకేశోహమస్మి
 కవీరహమస్మి
 అస్త్రావ్యయహమస్మి
 హృషీకేశోహమస్మి
 రామోహమస్మి
 కృష్ణోహమస్మి 160
 చతుర్భుజోహమస్మి
 విశ్వచక్రరోహమస్మి
 విశ్వగర్భోహమస్మి
 వద్దనాభోహమస్మి
 అఖిలప్రియోహమస్మి
 నిష్ప్రపజ్ఞోహమస్మి
 నిరాభాసోహమస్మి
 సర్వాభాసోహమస్మి
 సర్వకృదహమస్మి
 సర్వభృదహమస్మి 170
 సర్వదూరోహమస్మి
 తమఃపరోహమస్మి
 ఊర్ధ్వగోహమస్మి
 అధోగోహమస్మి
 పూర్వదిక్కోహమస్మి
 పాశ్చాత్యోహమస్మి
 దక్షిణాస్థితోహమస్మి

ఉత్తరాస్థోహమస్మి
 విడిఠ్థోహమస్మి
 శ్వస్థోహమస్మి 180
 హ్యస్థోహమస్మి
 అధునాతనోహమస్మి
 భూతలోకోహమస్మి
 భవ్యలోకోహమస్మి
 భవిష్యల్లోకోహమస్మి
 దృష్టోహమస్మి
 శ్రుతోహమస్మి
 మతోహమస్మి
 జ్ఞాతోహమస్మి
 నిశ్చితోహమస్మి 190
 విమతోహమస్మి
 సత్త్వోహమస్మి
 శ్రోతవ్యోహమస్మి
 మసనీయోహమస్మి
 ధ్యాతవ్యోహమస్మి
 సేవ్యోహమస్మి
 ఈదృశోహమస్మి
 యాదృశోహమస్మి
 తాదృశోహమస్మి
 అన్యాదృశోహమస్మి 200

అతరోక్యోహమస్మి
 అతీంద్రియోహమస్మి
 శబ్దకవేద్యోహమస్మి
 వాగ్దూరోహమస్మి
 హృద్వేద్యోహమస్మి
 హృదయాతిగోహమస్మి
 పరిచ్ఛేద్యోహమస్మి
 అపరిచ్ఛేద్యోహమస్మి
 దూరస్థోహమస్మి
 అన్నికస్థితోహమస్మి 210
 సౌవరోహమస్మి
 శ్రౌతోహమస్మి
 ఉన్నామాహమస్మి
 ప్రాతిశ్ఛుతోహమస్మి
 అజితోహమస్మి
 జితోహమస్మి
 ఆదిగోహమస్మి
 మధ్యగోహమస్మి
 అంతగోహమస్మి
 భక్తేష్టదాయకోహమస్మి 220
 గుహాహితోహమస్మి
 గహ్వరస్థోహమస్మి

పరమవ్యోమహామస్మి
 పునఃకహమస్మి
 కూడాత్మాహమస్మి
 కేశవోహమస్మి
 శ్రీశోహమస్మి
 మాధవోహమస్మి
 నానదోహమస్మి
 అమరోహమస్మి 230
 గాయత్రీహమస్మి
 సవితాహమస్మి
 సూర్యోహమస్మి
 చాన్ద్రోహమస్మి
 సౌర్యోహమస్మి
 బుధోహమస్మి
 విధురహమస్మి
 సావిత్రిహమస్మి
 పరమోహమస్మి
 యజ్ఞోహమస్మి 240
 యష్టవ్యోహమస్మి
 యజ్ఞకృదహమస్మి
 విధిహమస్మి
 వేదార్థోహమస్మి
 వేదకృదహమస్మి

కేదోహమస్మి
 దేవహార్థోహమస్మి
 సుగోహమస్మి
 వేదవిహమస్మి
 వేదహారోహమస్మి 250
 వేదవేద్యోహమస్మి
 మహామతిహమస్మి
 ఋక్సామగేర్ణోహమస్మి
 ఋగ్వేదోహమస్మి
 జగదవ్యత్యమూలహమస్మి
 స్మారకోహమస్మి
 అహోహమస్మి
 జ్ఞానకోహమస్మి
 ముక్తిదోహమస్మి
 ప్రభుహమస్మి 260
 అత్రాహమస్మి
 శాన్తోహమస్మి
 యమోహమస్మి
 సృత్యుహమస్మి
 నేతుహమస్మి
 నేతుకృదహమస్మి
 అర్థకృదహమస్మి
 వైశ్వానరోహమస్మి

విశ్వానారోహమస్మి
సహస్రాక్షోహమస్మి 270
సహస్రపాదహమస్మి
సహస్రశీరోహమస్మి
అశుభహృదహమస్మి
శక్తిరోహమస్మి
శమ్భురహమస్మి
ఆర్తిహృదహమస్మి
విశ్వోపజీవ్యోహమస్మి
విశ్వైకపాదోహమస్మి
అపాదోహమస్మి
చతుష్కలోహమస్మి 280
షోడశాత్మాహమస్మి
లిజితసురహమస్మి
మాయోపాధిరహమస్మి
మరుత్పతిరహమస్మి
హిరణ్యగర్భోహమస్మి
సూత్రాత్మాహమస్మి
చేతనోహమస్మి
అచేతనోద్భవోహమస్మి
చతుశ్శృంగోహమస్మి
త్రిపాదోహమస్మి 290
ద్విశీరోహమస్మి

సప్తహస్తోహమస్మి
త్రిధాబద్ధోహమస్మి
ఋషభోహమస్మి
ముఖరోహమస్మి
ముఖ్యోహమస్మి
ఉన్నతోహమస్మి
ఆదిత్యవర్ణోహమస్మి
విరజాహమస్మి
ఇంద్రోహమస్మి 300
ఇన్ధోహమస్మి
ఆయతోహమస్మి
గోవిందోహమస్మి
నరసింహోహమస్మి
క్షుగాక్షురవిలక్షణోహమస్మి
క్షేత్రజ్ఞోహమస్మి
క్షేత్రస్పదహమస్మి
క్షేత్రహమస్మి
క్షేత్రభిన్నోహమస్మి
శరీరభృదహమస్మి 310
సాంశోహమస్మి
నిరంశోహమస్మి
సర్వాంశోహమస్మి
మహానంశోహమస్మి

అఖిలాంశవిదహమస్మి
 భీతికృదహమస్మి
 భీతిహృదహమస్మి
 శాంతాహమస్మి
 సుఖరోహమస్మి
 మదాపదోహమస్మి 320
 దుర్జయోహమస్మి
 దుర్వచోహమస్మి
 దుర్గోహమస్మి
 సులభోహమస్మి
 సుహృదహమస్మి
 సఖాహమస్మి
 కర్మాభ్యుత్తోహమస్మి
 కర్మసాక్ష్యహమస్మి
 నిష్కర్మాహమస్మి
 కర్మకారకోహమస్మి 330
 ప్రజ్ఞాతమహమస్మి
 జ్ఞానకారణమహమస్మి
 తత్త్వజ్ఞానఫలమహమస్మి
 వశ్యహమస్మి
 జగదురురహమస్మి
 శాస్త్రయోనిరహమస్మి
 పూజ్యోహమస్మి

వంద్యోహమస్మి
 అవశోహమస్మి
 వశోహమస్మి 340
 యోగేశ్వరోహమస్మి
 యోగఫలమహమస్మి
 యోగకృదహమస్మి
 యోగవిదహమస్మి
 యువాహమస్మి
 ప్రతిష్ఠాహమస్మి
 సద్గతిరహమస్మి
 బ్రహ్మైహమస్మి
 బ్రాహ్మణోహమస్మి
 బ్రహ్మవిదహమస్మి 350
 బ్రహ్మణ్యోహమస్మి
 బ్రాహ్మణారాధ్యోహమస్మి
 బ్రహ్మక్షత్త్రోదనోహమస్మి
 వతిరహమస్మి
 వినాయకోహమస్మి
 ధర్మరాజోహమస్మి
 కామజిదహమస్మి
 మృత్యుజిదహమస్మి
 ఖగోహమస్మి
 వాయుగోహమస్మి 360

అనలగోహమస్మి
 వాగ్గోహమస్మి
 భూమిగోహమస్మి
 తరుణోహమస్మి
 అద్రిగోహమస్మి
 ద్వావ్యతాహమస్మి
 త్ర్యాతాహమస్మి
 చతురాతాహమస్మి
 పంచాతాహమస్మి
 షడాతాహమస్మి 370
 సప్తాతాహమస్మి
 అష్టాతాహమస్మి
 నవాతాహమస్మి
 దశాతాహమస్మి
 ఏకాదశాతాహమస్మి
 ద్వాదశాతాహమస్మి
 త్రయోదశాతాహమస్మి
 చతుర్దశాతాహమస్మి
 పంచదశాతాహమస్మి
 షడ్వింశతాహమస్మి 380
 అష్టాదశాతాహమస్మి
 చతుర్వింశతాహమస్మి
 శతాతాహమస్మి

సహస్రాతాహమస్మి
 అనేకాతాహమస్మి
 కేపలాతాహమస్మి
 సిరాతాహమస్మి
 సాతాహమస్మి
 విరాతాహమస్మి
 పూతాతాహమస్మి 390
 స్వతంత్రాతాహమస్మి
 అంతరాతాహమస్మి
 శాంతాతాహమస్మి
 మద్భాతాహమస్మి
 శాశ్వతాతాహమస్మి
 నిజాతాహమస్మి
 నీరసోహమస్మి
 సరసోహమస్మి
 రసోహమస్మి
 రసికోహమస్మి 400
 రసోహమస్మి
 అయసహమస్మి
 ఏషోహమస్మి
 సోహమస్మి
 యోహమస్మి
 అపాపహమస్మి

కోహమస్మి
 కోహమస్మి
 అన్యోహమస్మి
 అసన్యోహమస్మి 410
 భవానహమస్మి
 ఉమాసహయోహమస్మి
 శ్రీకంఠోహమస్మి
 త్రినేత్రోహమస్మి
 నిగమధ్వజాహమస్మి
 వీతామృరోహమస్మి
 జగన్నాథోహమస్మి
 రజనాథోహమస్మి |
 నటేశ్వరోహమస్మి |
 అశోకోహమస్మి 420
 కల్పవృక్షోహమస్మి
 కామధురోహమస్మి
 అమృతోఽధిహమస్మి
 ఉచ్చైశ్చ్రీవాహమస్మి
 భాగ్యహమస్మి
 విరావతోహమస్మి
 సుధాఘటోహమస్మి
 భాస్వరోహమస్మి
 భమహమస్మి

జాతవేదోహమస్మి 430
 పావకోహమస్మి
 అగ్నిరహమస్మి
 సదాగతిరహమస్మి
 చంద్రోహమస్మి
 అమృతాంశురహమస్మి
 శుభాంశురహమస్మి
 కలానిధిరహమస్మి
 అపామృతిరహమస్మి
 ప్రచేతాహమస్మి
 వరుణోహమస్మి 440
 శ్రీదోహమస్మి
 శుక్రోహమస్మి
 జిహ్వరహమస్మి
 బృహస్పతిగహమస్మి
 పురుహూతోహమస్మి
 త్రిపురధాహమస్మి
 దేవదేవోహమస్మి
 పురస్తరోహమస్మి
 సమవర్ణ్యహమస్మి
 జగత్ప్రాణోహమస్మి
 నందనోహమస్మి
 హరిచందనోహమస్మి

విద్యుదహమస్మి
 వరేణ్యహమస్మి
 వరదోహమస్మి
 రత్నగర్భహమస్మి
 ధనజ్ఞయోహమస్మి
 మృణోహమస్మి
 మృత్యుజ్ఞయోహమస్మి
 ఉగ్రోహమస్మి 460
 శాంతోహమస్మి
 భీమోహమస్మి
 విభీషణోహమస్మి
 అర్జునోహమస్మి
 సహదేవోహమస్మి
 సకులోహమస్మి
 బృహత్పల్యోహమస్మి
 ధృతరాష్ట్రోహమస్మి
 దుద్రోహమస్మి
 భూతేశోహమస్మి 470
 సర్వమంజ్యోహమస్మి
 చక్రవర్త్యహమస్మి
 చక్రధరోహమస్మి
 గ్రహరాడహమస్మి
 లోకబాంధవోహమస్మి

వ్రజావతిరహమస్మి
 నారదోహమస్మి
 దక్షోహమస్మి
 శ్రవణప్రియోహమస్మి
 రాజరాజోహమస్మి 480
 ముకుందోహమస్మి
 నిధిహమస్మి
 హృదయసంభవోహమస్మి
 అనన్యజోహమస్మి
 రతివతిరహమస్మి
 ఆత్మభూరహమస్మి
 మదనోహమస్మి
 షడాసనోహమస్మి
 పంచవక్త్రోహమస్మి
 చతురాస్యోహమస్మి 490
 త్రిశీరోహమస్మి
 హయూస్యోహమస్మి
 కమరోహమస్మి
 జాద్ధోహమస్మి
 కలిహస్తాహమస్మి
 వనేచరోహమస్మి
 సర్వంసహహమస్మి
 భూరహమస్మి

జలమహామస్మి
 జీవనమహామస్మి 500
 భువనమహామస్మి
 వనమహామస్మి
 పుణ్యక్షేత్రమహామస్మి
 తీర్థరాజమహామస్మి
 పాపనాశ్యహమస్మి
 మహోదయోహమస్మి
 మహాలయోహమస్మి
 అగ్ధోదయోహమస్మి
 విష్ణుపద్యహమస్మి
 అవిముక్తమహమస్మి 510
 త్రివేణీసర్గమోహమస్మి
 కాశ్యహమస్మి
 ప్రయాగోహమస్మి
 మజ్జలాచలోహమస్మి
 భద్రాద్రిహమస్మి
 రామేశోహమస్మి
 శీతాద్రిహమస్మి
 కాశ్చనాచలోహమస్మి
 సుదర్శనమహమస్మి
 భోగినాథోహమస్మి 520
 వైకుంఠోహమస్మి

వరమపదమహమస్మి
 విష్ణుపదమహమస్మి
 ముక్తికాంతాహమస్మి
 సర్వబంధనోహమస్మి
 ద్యులోకోహమస్మి
 బ్రహ్మలోకోహమస్మి
 ధ్రువలోకోహమస్మి
 హరిపదమహమస్మి 5
 భోగిలోకోహమస్మి
 బలిస్థానమహమస్మి
 స్వర్గోహమస్మి
 పాతాలోహమస్మి
 గోలోకోహమస్మి
 పితృలోకోహమస్మి
 సూర్యలోకోహమస్మి
 అగ్నిలోకోహమస్మి
 చంద్రలోకోహమస్మి
 ఇంద్రలోకోహమస్మి 54
 జీవలోకోహమస్మి
 యమలోకోహమస్మి
 త్రైలోక్యమహమస్మి
 పరలోకోహమస్మి
 ఇహలోకోహమస్మి

కామ్యలోకోహమస్మి
 సర్పలోకోహమస్మి
 సర్వశబ్దవేద్యోహమస్మి
 సప్తాన్నకల్పకోహమస్మి
 మహాద్యశోహమస్మి 550
 మహామృతమస్మి
 మహాదైశ్వర్యమహమస్మి
 మహాత్పదమహమస్మి
 మహాద్రాజ్యమహమస్మి
 మహాధాన్యమహమస్మి
 మహాస్థానమహమస్మి
 మహాత్పజాహమస్మి
 మహాస్థాభోహమస్మి
 మహాదర్శోహమస్మి
 మహాద్భుతమహమస్మి 560
 మహామూలమహమస్మి
 మహాచ్ఛాస్త్రమహమస్మి
 మహాద్వంశోహమస్మి
 మహాద్గుణోహమస్మి
 మహాత్కారాహమస్మి
 మహాత్పుణ్యమహమస్మి
 మహాధ్యానమహమస్మి
 మహాత్తపోహమస్మి

మహాజ్ఞానమహమస్మి
 మహాద్భోగ్యహమస్మి 570
 మహాద్భోగోహమస్మి
 మహాత్కరుహమస్మి
 మహాద్వీర్యమహమస్మి
 మహాత్సత్త్వమహమస్మి
 మహాదైర్యమహమస్మి
 మహాద్వనమహమస్మి
 మహాత్ప్రాణోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి 580
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 మహాత్ప్రేయోహమస్మి
 విభక్తిరహమస్మి
 ప్రత్యయోహమస్మి 590

శబ్దోహమస్మి
 ధాతురహమస్మి
 అస్యయమహమస్మి
 క్రథమా హమస్మి
 ద్వితీయాహమస్మి
 తృతీయాహమస్మి
 చతుర్థహమస్మి
 షష్ఠ్యహమస్మి
 షష్ఠ్యహమస్మి
 సప్తమ్యహమస్మి
 సమ్బుద్ధిరహమస్మి
 గద్యమహమస్మి
 వద్యమహమస్మి
 సమాసోహమస్మి
 కావ్యమహమస్మి
 నాటకమహమస్మి
 తర్కోహమస్మి
 న్యాయోహమస్మి
 సజ్జిహోహమస్మి
 నూత్రమహమస్మి
 నూత్రార్థోహమస్మి
 నిరుక్తమహమస్మి
 అనిరుక్తమహమస్మి

600

610

ఛందోహమస్మి
 నిలయనమహమస్మి
 జ్యోతిషమహమస్మి
 అనిలయనమహమస్మి
 కల్పోహమస్మి
 వ్యాకరణమహమస్మి
 పురాణమహమస్మి
 ధర్మోహమహమస్మి
 మహాభారతమహమస్మి
 వ్యాసోహమస్మి
 శుకోహమస్మి
 వశిష్టోహమస్మి
 శక్తిరహమస్మి
 వరాశరోహమస్మి
 ఆచార్యోహమస్మి
 సప్రమదాయోహమస్మి
 సప్రమదాయకృదహమస్మి
 శంఖ్యహమస్మి
 చక్రహమస్మి
 ధ్వజ్యహమస్మి
 లింగ్యహమస్మి
 త్రిపుణ్డ్ర్యహమస్మి
 భస్మరూపితోహమస్మి

620

630

రుద్రాక్షమాలికా

భృదహమస్మి
తులసీమంజరీధరోహమస్మి
భూమేర్జాయానహమస్మి
దివోజ్యాయానహమస్మి 640

వ్యోమోజ్యాయా
నహమస్మి
ఏతేభ్యోలాకేభ్యోజ్యాయా
నహమస్మి

అణ్డాజ్యాయానహమస్మి
మేరోరపుష్పతోహమస్మి
సిన్ధోరవ్యగాధోహమస్మి
భూవదాత్థపివిస్తృతో

హమస్మి
వాలాగ్రాదపిసూక్ష్మోహమస్మి

స్త్రీనాహమస్మి
షణ్డోనాహమస్మి
పుమాన్నాహమస్మి 650

జన్తుర్నాహమస్మి
అసన్నాహమస్మి
సన్నాహమస్మి
దేవోనాహమస్మి
అసురోనాహమస్మి

(6)

మర్త్యోనాహమస్మి
తిర్యక్సాహమస్మి
ఫణీనాహమస్మి
విర్నాహమస్మి
స్వేదజోనాహమస్మి 660

అణ్డజోనాహమస్మి
ఉద్భిజ్జోనాహమస్మి
జరాయుజోనాహమస్మి
దేహోనాహమస్మి

ఇన్ద్రియంనాహమస్మి
అగ్నుర్నాహమస్మి
మనోనాహమస్మి
మతిర్నాహమస్మి
కంనాహమస్మి

దుఃఖంనాహమస్మి 670
తమోనాహమస్మి

అర్చిర్నాహమస్మి
అజ్ఞానంనాహమస్మి
ధరానాహమస్మి

ఖంనాహమస్మి
అగ్నిర్నాహమస్మి
తోయంనాహమస్మి
మరున్నాహమస్మి

చరంనాహమస్మి
 అచరంనాహమస్మి 680
 చేతనంనాహమస్మి
 అచేతనంనాహమస్మి
 శూన్యంనాహమస్మి
 మృషానాహమస్మి
 భావోనాహమస్మి
 అభావోనాహమస్మి
 ద్రవ్యంనాహమస్మి
 గుణోనాహమస్మి
 కర్మనాహమస్మి
 సామ్యాంనాహమస్మి 690
 విశేషోనాహమస్మి
 సమవాయోనోహమస్మి
 సంయోగోనాహమస్మి
 కార్యంనాహమస్మి
 కారణంనాహమస్మి
 ఉపాదానంనాహమస్మి
 నిమిత్తంనాహమస్మి
 కారకంనాహమస్మి
 కరణంనాహమస్మి
 నిషేధోనాహమస్మి 700
 ఆదానంనాహమస్మి

బౌదాసీన్యంనాహమస్మి
 శాసనంనాహమస్మి
 శాస్త్రంనాహమస్మి
 గురుర్నాహమస్మి
 శిష్యోనాహమస్మి
 ఈశోనాహమస్మి
 ప్రజానాహమస్మి
 పితానాహమస్మి
 పుత్రోనాహమస్మి 710
 మాతానాహమస్మి
 అగ్రజోనాహమస్మి
 అనుజోనాహమస్మి
 అన్త్యజోనాహమస్మి
 మధ్యజోనాహమస్మి
 ముఖజోనాహమస్మి
 బాహుజోనాహమస్మి
 ఊహజోనాహమస్మి
 పాదజోనాహమస్మి
 అధమోనాహమస్మి 720
 మధ్యమోనాహమస్మి
 ఉత్తమోనాహమస్మి
 చక్షాణోనాహమస్మి
 పుష్కసోనాహమస్మి

భూమిజోనాహమస్మి
 అమృరజోనాహమస్మి
 అమృజోనాహమస్మి
 వాయుజోనాహమస్మి
 అయోనిజోనాహమస్మి
 యోనిజోనాహమస్మి 730
 జాతోనాహమస్మి
 జనకోనాహమస్మి
 మిత్రంనాహమస్మి
 శత్రుర్నాహమస్మి
 ఉదాసీనోనాహమస్మి
 మధ్యగోనాహమస్మి
 అజిహోనాహమస్మి
 జిహోనాహమస్మి
 శ్రోతానాహమస్మి
 వక్త్రానాహమస్మి 740
 వాక్యంనాహమస్మి
 వాక్యాగ్ధోనాహమస్మి
 లక్ష్యాగ్ధోనాహమస్మి
 భూషణంనాహమస్మి
 శ్రవణంనాహమస్మి
 మననంనాహమస్మి
 ధ్యానంనాహమస్మి

నిదర్శనంనాహమస్మి
 ఉపమానంనాహమస్మి
 అనుమానంనాహమస్మి 750
 ప్రత్యక్షంనాహమస్మి
 లింగంనాహమస్మి
 ప్రమాణంనాహమస్మి
 ప్రమేయంనాహమస్మి
 ప్రమాతానాహమస్మి
 ప్రమానాహమస్మి
 ఆదిర్నాహమస్మి
 అంతోనాహమస్మి
 మధ్యోనాహమస్మి
 జీవోనాహమస్మి 760
 ఈశ్వరోనాహమస్మి
 లవోనాహమస్మి
 త్రుటిర్నాహమస్మి
 నిమేషోనాహమస్మి
 ముహూర్తోనాహమస్మి
 దినంనాహమస్మి
 నిశానాహమస్మి
 దినరాత్రంనాహమస్మి
 తిథిర్నాహమస్మి
 పక్షోనాహమస్మి 770

మాసోనాహమస్మి
 ఋతుర్నాహమస్మి
 అయసంనాహమస్మి
 వత్సరోనాహమస్మి
 యుగోనాహమస్మి
 యుగసంధిర్నాహమస్మి
 కల్పోనాహమస్మి
 మహాకల్పోనాహమస్మి
 నిత్యకల్పోనాహమస్మి
 ఆత్యంతికల్పోనాహమస్మి
 విసర్గోనాహమస్మి
 సర్గోనాహమస్మి
 ఆతిసర్గోనాహమస్మి
 రక్షోనాహమస్మి
 అవతారోనాహమస్మి
 విగాటోనాహమస్మి
 సూత్రాత్మానాహమస్మి
 అవ్యాకృతోనాహమస్మి
 ప్రాజ్ఞోనాహమస్మి
 తైజసోనాహమస్మి
 విశ్వోనాహమస్మి
 తురీయోనాహమస్మి
 భోగ్యంనాహమస్మి

790

భోగోనాహమస్మి
 సర్వంనాహమస్మి
 నిర్దేశ్యోనాహమస్మి
 నిర్దేష్టానాహమస్మి
 నిర్దేశ్యోనాహమస్మి
 నిషేధ్యోనాహమస్మి
 నిషేధ్యానాహమస్మి
 బలంనాహమస్మి
 యశోనాహమస్మి
 భీర్నాహమస్మి
 సంకల్పోనాహమస్మి
 కామోనాహమస్మి
 శ్రద్ధానాహమస్మి
 ధృతిర్నాహమస్మి
 సంశయోనాహమస్మి
 నిశ్చయోనాహమస్మి
 హీర్నాహమస్మి
 గర్వోనాహమస్మి
 స్మృతిర్నాహమస్మి
 రోగోనాహమస్మి
 ఆరోగ్యంనాహమస్మి
 శీతంనాహమస్మి
 ఉష్ణంనాహమస్మి

800

810

అనుష్ఠాశీతనాహమస్మి
 రసోనాహమస్మి
 గంధోనాహమస్మి
 నామనాహమస్మి 820
 ఆకృతిర్నాహమస్మి
 శబ్దోనాహమస్మి
 ఇదంనాహమస్మి
 తన్నాహమస్మి
 యన్నాహమస్మి
 అదోనాహమస్మి
 కింనాహమస్మి
 శుక్లంనాహమస్మి
 కృష్ణంనాహమస్మి
 బోహితంనాహమస్మి 830
 మూర్తంనాహమస్మి
 అమూర్తంనాహమస్మి
 సన్నాహమస్మి
 త్యన్నాహమస్మి
 సత్త్వత్పరంనాహమస్మి
 క్రస్థితోనాహమస్మి
 స్థితోనాహమస్మి
 నిషణ్ణోనాహమస్మి
 స్వపన్నాహమస్మి

శయానోనాహమస్మి 840
 పశ్యన్నాహమస్మి
 శృణ్వన్నాహమస్మి
 మసన్నాహమస్మి
 రసయన్నాహమస్మి
 జిహ్వన్నాహమస్మి
 గృహ్యన్నాహమస్మి
 వదన్నాహమస్మి
 ఉన్మిషన్నాహమస్మి
 నిమిషన్నాహమస్మి
 ఆనందన్నాహమస్మి 850
 విసృజన్నాహమస్మి
 బిభ్యన్నాహమస్మి
 హసన్నాహమస్మి
 జృమ్భయన్నాహమస్మి
 ధమన్నాహమస్మి
 తర్జయన్నాహమస్మి
 రుదన్నాహమస్మి
 రోదయన్నాహమస్మి
 ఆలపన్నాహమస్మి
 గాయన్నాహమస్మి 860
 రమయన్నాహమస్మి
 రమమాణోనాహమస్మి

జాషన్నాహమస్మి
 తూష్ణింస్థితో నాహమస్మి
 ప్రహ్వో నాహమస్మి
 ఉన్నతో నాహమస్మి
 కాణో నాహమస్మి
 బధిరో నాహమస్మి
 పంగుర్నాహమస్మి
 కుణిర్నాహమస్మి 870
 కామీ నాహమస్మి
 అకామీ నాహమస్మి
 దుఃఖీ నాహమస్మి
 సుఖీ నాహమస్మి
 విద్ధో నాహమస్మి
 అవిద్ధో నాహమస్మి
 రుగ్ణో నాహమస్మి
 నీరుజో నాహమస్మి
 బ్రహ్మచారీ నాహమస్మి
 గృహీ నాహమస్మి 880
 వనస్థో నాహమస్మి
 యతిర్నాహమస్మి
 సాధకో నాహమస్మి
 సిద్ధో నాహమస్మి
 వస్త్రీ నాహమస్మి

దిగమ్బరో నాహమస్మి
 అవధూతో నాహమస్మి
 మునిర్నాహమస్మి
 తపస్వీ నాహమస్మి
 జయో నాహమస్మి 890
 ముణ్డీ నాహమస్మి
 సుకేశో నాహమస్మి
 అసూత్రో నాహమస్మి
 నూత్రవాన్నాహమస్మి
 భూమిస్థో నాహమస్మి
 వారిస్థో నాహమస్మి
 క్షేజస్థో నాహమస్మి
 ఖస్థి నాహమస్మి
 వాయుస్థో నాహమస్మి
 లోకస్థో నాహమస్మి 900
 దేహస్థో నాహమస్మి
 హృత్స్థో నాహమస్మి
 మనస్థో నాహమస్మి
 బుద్ధిస్థో నాహమస్మి
 అవిద్యాస్థో నాహమస్మి
 సత్త్వస్థో నాహమస్మి
 అనూర్వోహమస్మి
 అనధరోహమస్మి

ఆమధ్యోహమస్మి
 అదక్షిణోహమస్మి 910
 అనుత్తరోహమస్మి
 అచ్ఛేద్యోహమస్మి
 అదానోహమస్మి
 అక్షేద్యోహమస్మి
 అశోషోహమస్మి
 అనాశోహమస్మి
 అజర్యోహమస్మి
 అనుత్పద్యోహమస్మి
 అసంస్కర్యోహమస్మి 920
 అసంస్కర్తాహమస్మి
 అసంస్కారోహమస్మి
 విశ్వవృత్తాద్భానమానో
 హమస్మి
 వృష్టహీనోహమస్మి
 అపురస్థోహమస్మి
 ద్రష్టానరవిహీనోహమస్మి
 శ్రోత్రానరవివర్జితో
 హమస్మి
 మన్తానరవిహీనోహమస్మి
 బోధానరవిహీనోహమస్మి
 అసంగోహమస్మి

అనన్తరోహమస్మి 930
 అబానోహమస్మి
 అతుల్యోహమస్మి
 అఖణ్డోహమస్మి
 చిద్బనోహమస్మి
 నిషేధవ్యనిషేధావశిష్టో
 హమస్మి
 సచ్చిత్సుఖాత్మకోహమస్మి
 స్వాదుభూతిరసావేశతృప్త
 హంనైకగోచరోహమస్మి
 నిత్యకాలోహమస్మి
 నిత్యసంవిదహమస్మి
 నిత్యమహమస్మి 940
 నిత్యఖమహమస్మి
 కఖమహమస్మి
 ఖకమహమస్మి
 సత్యఖమహమస్మి
 అనవకాశోహమస్మి
 వియత్పరోహమస్మి
 అప్రకాశోహమస్మి
 ప్రకాశోహమస్మి
 సత్తాహమస్మి
 చిత్త్వమహమస్మి 950

సత్యతాహమస్మి
 తై తస్యమహమస్మి
 సుఖతాహమస్మి
 నిత్యత్వమహమస్మి
 బ్రహ్మత్వమహమస్మి
 నిర్ధర్మత్వమహమస్మి
 నిర్గుణత్వమహమస్మి
 నిర్విశేషత్వమహమస్మి
 పూర్ణత్వమహమస్మి
 పరమాత్మత్వమహమస్మి 960
 అశబ్దప్రతిపాద్యతాహమస్మి
 ప్రాణప్రాణోహమస్మి
 సత్యసత్యమహమస్మి
 చక్షుశ్చక్షురహమస్మి
 శ్రవశ్రవోహమస్మి
 ఘ్రాణఘ్రాణమహమస్మి
 చిత్తచిత్తమహమస్మి
 బుద్ధిబుద్ధిరహమస్మి
 మనోమనోహమస్మి
 సప్రస్పసాదోహమస్మి 970
 సప్రసాదోహమస్మి
 అప్రసాదోహమస్మి
 ప్రసాదనోహమస్మి

యజ్ఞాలభ్యోహమస్మి
 వ్రజాలభ్యోహమస్మి
 దానాలభ్యోహమస్మి
 శాస్త్రాలభ్యోహమస్మి
 తపోలభ్యోహమస్మి
 మేధాలభ్యోహమస్మి
 లబ్ధకోహమస్మి 980
 లభ్యోహమస్మి
 లభ్యాహమస్మి
 అలభ్యోహమస్మి
 అలభ్యాహమస్మి
 నిత్యలబ్ధోహమస్మి
 జ్ఞానలభ్యోహమస్మి
 భక్తిలభ్యోహమస్మి
 ధ్యానలభ్యోహమస్మి
 లాభవిడహమస్మి
 లాభోహమస్మి 990
 అలాభోహమస్మి
 అన్యలాభోహమస్మి
 అనన్యలాభోహమస్మి
 సోహమస్మి
 లాభకృదహమస్మి
 సంయోద్వామోహమస్మి

సర్వజీవనమస్సిన్ధుపరిత్పతిర	అనన్వయోహమస్తి	
హమస్తి	అనామాహమస్తి	
సమన్వయోహమస్తి	జీహమస్తి	1000

ఇతి బెల్లంకొంఁతో పనామక రామకవికృతిః

శ్రీ పరమాత్మ సహస్రనామావళిః

సౌమ్యనిజశ్రావణశుద్ధదశమ్యాం

శ్రీ హయవదనాయ సమర్పితాసీత్.

శ్రీ

